

חוברת חשמונאי ובניו

זמן איכות במשפחה
לאחר הדלקת הנרות

1-700-700-613

החוכה השעי"ב

הלימוד בחוברת זו ובכל תוכניות החוכה
לע"נ האישה הנכבדה
מרת לאה בת רבי אברהם ע"ה
ת.צ.ב.ה.

בשיתוף:

חלכות וקטברגר

עריכה: הרב אליעזר יוטקובסקי
פיקוח: הרב מרדכי בלוי
בקרה וניהול: הרב מאיר פוזן
צוף התורה: הרב אליעזר יוטקובסקי
תכנים: הרב י.כהן הרב ש.אולמן
תיאום וביצוע: ח.רוז
גרפיקה עיצוב ועימוד: פטיפס 052-7160439
ניקוד והגהה: ל.גליס

הפקה:
ארגון "אנחנו וצאצאינו"
רח' נחמיה 15 בני ברק
טלפון: 1-700-700-613
03-6150805
פקס: 03-6164267
מייל: itim-latora@013.net

ילדים יקרים, הורים נכבדים!

מה נהדר הפוראה הפרנוי והמלכב של רכבות אלפי צאן קדשים בארץ הקדש ובארצות הגולה הלומודים בכל פתי הפנסת בצומא חדא, אב וכו, במותפנת הלמוד "אבות וכו" ששל ידי ארגון "אנחנו וצאצאינו". ברב עם הדרת מלה...

זכינו לסימטא דשמיא עצומה בהפצת הרעיון הנשגב של הלמוד המשמח בשער בת רבים בכל קהלות הקדש די בכל אתר ואתר. ועתה, בסימטא דשמיא, אנחנו נפגשים שוב, והפעם, ב"חוקרת החנכה" שאנו מעניקים לכם.

דברי תורה, פידע, אריכים חזק, והנהלת "אנחנו וצאצאינו" הוגים רעיונות לעידוד הלמוד וההתמדה בימי החנכה הקדושים והנעלים. צות ההפכה של משרדי "אנחנו וצאצאינו" עמל רבות כדי להגיש בפניכם דבר נאה ומתקן - חוקרת המכילה אסוף נבחר של הלכות וספרים שנאספו בקפידה והתאמו לילדים היקרים.

על ידי למוד הלכות החנכה, הצצה למעשיהם של גדולי ישראל והתפעמות למול תאורי בית המקדש, יתגלה בפנינו מעט מזער ממה שהפסדנו, והדבר יגביר בלבנו את תחושת הצפיה לכניית בית המקדש.

חמשה מדורים ילאנו במשך ימי החנכה.

הרמב"ם פותב כי מצות הדלקת נרות חנכה היא מצוה חביבה מאד. ואכן, כלנו מדליקים נרות חנכה בשמחה גדולה, מודים לקדוש ברוך הוא על הנסים הגדולים שעשה לחשמונאים וישרים בהתלהבות "וינים נקבצו עלי". באשר עושים מצוה, חשב מאד לדעת את ההלכות הקשורות אליה. על כן נלמד בימי חנכה הללו את דיני הדלקת נרות חנכה. את ההלכות הללו נלמד בפדור "נר מצוה".

בפדור "תורה אור" נלמד הלכות ודינים הנוגעים לכל השנה כלה. נשנו היטב את ההלכות כדי שנוכל לקיים את המצוות בשלמותן.

בפדור "מעשי חכמים" נציץ לארחות חיים של גדולי ישראל, נלמד מפעשיהם הטובים, ונשאף להדמות להם ולהתנהג כמוותם.

בפדור "זכר למקדש" נערוף הכרות עם הרבי מתתיהו, נצעד יחד עם תלמידיו בלמוד מחכים על אודות בית המקדש, נתפעם מהפראות הנפלאים ונתבשרם מקדשתה של ירושלים.

בשאלות מחכימות לדין משפחתי נפגש בפדור "צף התורה". לאחר הדלקת נרות החנכה או בערב לביבות משפחתי, נדא עם בני המשפחה, נתוכח, נסביר, נהנה ונחכים... וגם מקום המשחקים והשעשועים לא נפקד.

מלכות יון נקראת "חשך" כי הם בחשך הולכים. כל חכמתם פסילוח, נגד חכמת התורה. בלמודכם זה אתם פודאי מגרשים את חשכתה של יון ומוסיפים נדבך ועוד נדבך לבית המקדש שיתגלה בקרוב בעזרת ה'.

בברכת ידידות וחנכה שמח

3

הרב אליעזר יוטקובסקי

נר מצוה

חנכה: 'וְשִׂים אוֹתוֹ עַל גִּיס' - מִרְצֵה עַל הַבְּרָכָה הַשְּׁנִיָּה, 'שְׁעֵשֶׂה נְסִים לְאַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיַעֲקֹב' - מִרְצֵה עַל הַבְּרָכָה הַשְּׁלִישִׁית, בְּרַכַּת 'שְׁהַחֲיֵנו'.

ה. אֶת בְּרַכַּת 'שְׁהַחֲיֵנו' מְבָרְכִים רַק בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, אֲדָּמָה מִי שְׁמִסְפָּקָה כְּלִשְׁהֵי לֹא בָּרוּךְ בְּרַכָּה זֶה בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, יְבָרַךְ אֶת הַבְּרָכָה בְּהַדְלָקָה הַבְּאֵה. כְּמוֹ כֵּן, מִי שֶׁלֹּא הִדְלִיק מִסְפָּקָה כְּלִשְׁהֵי בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, יְבָרַךְ בְּרַכַּת 'שְׁהַחֲיֵנו' בְּפַעַם הָרִאשׁוֹן שֶׁיִּדְלִיק.

ו. בֵּין הַבְּרָכּוֹת לְהַדְלָקָה אֵין לְהַפְסִיק בְּדַבָּר [וְאֵף אֵין לִזְכֹּר 'הַנְּרוֹת הַקְּלוֹי קִדְּם הַדְלָקַת הַנֵּר הָרִאשׁוֹן], אֲפִלּוֹ לֹא בְּמִקְלָה אַחַת. גַּם אֵין לַעֲבֹת 'אָמוֹן' עַל בְּרָכּוֹת הַנְּשִׁמְעוֹת מֵאַחֲרֵים הַמְבָרְכִים.

ז. מְלַבֵּד נֵר הַמְצָאָה, מוֹסִיפִים לְהַדְלִיק נֵר נוֹסֵף הַנְּקָרָא 'שְׁמֵשׁ', וּמְנִיחִים אוֹתוֹ בְּנִפְרָד מִנֵּר הַמְצָאָה, מִשּׁוּם שֶׁאִסּוּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹר נֵר הַחֲנֻכָּה, וְאִם יִשְׁתַּמֵּשׁ - יִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹר ה'שְׁמֵשׁ'.

א. הַיּוֹם בְּעֶרְב [בְּשִׁקִּיעַת הַחַמָּה אוֹבְצָאת הַכּוֹכָבִים - גְּלִמְד עַל כּוֹכָב בְּאַחַד הַיָּמִים הַבָּאִים] מִתְחִילִים לְהַדְלִיק נְרוֹת חֲנֻכָּה.

ב. בְּכָל יוֹם מְבָרְכִים לְפָנֵי הַהַדְלָקָה שְׁתֵּי בְּרָכּוֹת. בְּבְרָכָה הָרִאשׁוֹנָה אָנוּ מְבָרְכִים אֶת ה' עַל הַמְצָאָה שְׁעֵשֶׂה אוֹתָנוּ - הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה. בְּבְרָכָה הַשְּׁנִיָּה אָנוּ מְשַׁבְּחִים אֶת ה' עַל הַנְּסִים הַגְּדוֹלִים שְׁעֵשֶׂה לְחַשְׁמוֹנְאִים בְּעַת מְלַחְמָתָם עִם אֲנְטִיּוֹכּוּס הַרְשָׁע וְחִלְיוֹ הַיּוֹנִים. וְאֵלוֹ הַבְּרָכּוֹת: 1. 'בְּרָאָה אֲמָה ה' אֱלֹהֵינוּ מְלֹךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר [שֶׁל] חֲנֻכָּה'. 2. 'בְּרָאָה אֲמָה ה' אֱלֹהֵינוּ מְלֹךְ הָעוֹלָם שְׁעֵשֶׂה נְסִים לְאַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיַעֲקֹב הֵהֵם בְּצִמּוֹ הַזֶּה'. 3. מִכִּיּוֹן שֶׁהַיּוֹם הוּא הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה, עַל כֵּן אַחַר הַבְּרָכּוֹת שֶׁהִזְכָּרוּ בְּסֵעִיף הַקּוּדֵם, אָנוּ מְבָרְכִים בְּרַכָּה נוֹסֵפֶת: 'בְּרָאָה אֲמָה ה' אֱלֹהֵינוּ מְלֹךְ הָעוֹלָם שְׁהַחֲיֵנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהַגִּיעֵנוּ לְצִמּוֹ הַזֶּה'. 4. יֵשׁ סִימָן שֶׁעַל כִּיּוֹן אֲפִשְׁטֵר לְזָכֹר אֶת סֵדֵר הַבְּרָכּוֹת, וְהוּא הַפְּסוּק בְּחַמֵּשׁ בְּמִדְבָּר (פֶּרֶק כֹּא פֶּסוּק ח): 'עֲשֵׂה לָךְ שְׂרָף וְשִׂים אוֹתוֹ עַל גִּיס, וְהָיָה כָּל הַנְּשִׂאָה וְרָאָה אוֹתוֹ וְלָקְחָה' - מִרְצֵה עַל הַבְּרָכָה הָרִאשׁוֹנָה, לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל

שקיעת החמה

בני ברק 4:39

ירושלים 4:43

תורה אור

א. בְּרַפְת 'שְׁהַחֲיִנוּ' מְבַרְכִים לֹא רַק עַל חַיִּים וּמוֹעֲדִים, אֲלָא גַם עַל פְּרוֹת הַדָּשִׁים. הָאוֹכֵל פְּרִי עֹנְתִי - פְּרִי שְׂאִינוֹ מְנִים כָּל

הַשָּׁנָה כְּלָה - מְבַרֵךְ בַּפֶּעַם הָרִאשׁוֹנָה בְּרַפְת 'שְׁהַחֲיִנוּ'.

ב. נוֹהֲגִים לְכַרֵּךְ 'שְׁהַחֲיִנוּ' אַחַר שְׂמֻבְרָכִים אֶת בְּרַפְת הַפְּרִי. כְּלוּמַר, תַּחֲחֻלָּה אוֹמְרִים 'בְּרוּךְ... בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ' אוֹ 'בְּרוּךְ... בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה', אַחַר כֵּן בְּרַפְת 'שְׁהַחֲיִנוּ', וְאַחַר כֵּן אוֹכְלִים אֶת הַפְּרִי. וַיֵּשׁ נוֹהֲגִים שְׂתַחֲחֻלָּה מְבַרְכִים 'שְׁהַחֲיִנוּ', וְרַק אַחַר כֵּן מְבַרְכִים אֶת בְּרַפְת הַפְּרִי וְאוֹכְלִים.

ג. מִי שְׂאֵכֵל פְּרִי חֲדָשׁ וְשֹׁכַח וְלֹא בִרַךְ 'שְׁהַחֲיִנוּ', יִכּוֹל לְכַרֵּךְ אֶת הַבְּרָכָה כָּל עוֹד הוּא עוֹסֵק בְּאֲכִילַת הַפְּרוֹת הַלָּלוּ. אִם נִזְכַּר בְּכֹךְ אַחַר שְׂכַבְרָה גָּמַר לְאָכֵל אֶת הַפְּרוֹת שֶׁהִתְכַּפֵּן לְאָכֵל, אֵינוֹ יִכּוֹל לְכַרֵּךְ עוֹד, לֹא עֲתָה וְלֹא בַּפֶּעַם הַבָּאָה שְׂיֵאֵכֵל פְּרִי זֶה.

זְכָר לַמִּקְדָּשׁ

היום הִיָּה חֵיכּוֹ שֶׁל הַרְבֵּי מִתְתִּיָּהוּ צוֹפֵן סוּד. עֵינֵינוּ נִנְעָצוּ בְּסִקְרָנוֹת רַבָּה בַּשֵּׁק הַתְּפוּחַ שֶׁבִּידוּ, מְנַסִּים לְשַׁעַר אֶת תִּכְוֵלָתוֹ. הַרְבֵּי, שֶׁהִבְחִין בְּכֹהֵן, הַבְּלִיעַ אֶת חֵיכּוֹ וְהִחַל מְרוֹקֵן אֶת הַשֵּׁק.

זֹאת עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי עַל אֶף שֶׁהַרְבֵּי מִתְתִּיָּהוּ הוּא הַמְּבַגֵּר מִבֵּין הַמְּלַמְּדִים בְּתַלְמִיד הַתּוֹרָה וְזִקְן צָחור מְעַטֵּר אֶת סִנְטוֹ, רַחוּם צְעִירָה, וְהוּא מְשִׁתְּנֵבֵב עִם הַתְּלַמִּידִים כְּאִלוֹ הֵיָה בֶן גִּילָם. אִין זֶה פְּלֵא כִּי שְׁעָרָיו מִרְתְּקִים עַד מָאד, וְעַל כֵּן לֹא הִפְתַּעְנוּ בְּיוֹתֵר כְּשֶׁהוֹצִיא מִן הַשֵּׁק... מְנוּרָה!

"זוֹהִי מְנוּרָה הַדּוֹמָה לַמְּנוּרָה שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ", פָּתַח בְּקוֹלוֹ הַעֲמֵק. "אֵלֶּא שְׁחִסְרִים בָּהּ..."

"גְּבִיעִים, כְּפִתוּרִים... " צָעַק חֲנוּכִי בְּהִתְרַגְּשׁוֹת.

"...וּפְרָחִים". הַשְּׁלִים הַרְבֵּי מִתְתִּיָּהוּ בְּחִיָּהּ.

"מְנוּרָה הֵיָתֶה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. מְנוּרָה מְזַהֶב טָהוֹר. מְקִשָּׁה אַחַת הֵיָתֶה. עֲשִׂיָּה כְּלָה מִחֲתִיכָה אַחַת שֶׁל זָהָב. וְכִיצַד יִדַע מִשָּׁה רִבְנֵי אֵיךְ לְבָנוֹת אֶת הַמְּנוּרָה? תִּתְּאוּ לַעֲצָמְכֶם! הַקֵּב"ה הִרְאָה לַמִּשָּׁה מְנוּרָה מֵאִשׁ וְאָמַר לוֹ: כִּזוּ מְנוּרָה תִּבְנֶה לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ! חַז"ל אוֹמְרִים שֶׁעַדֵּן הַתְּקִשָּׁה מִשָּׁה כִּיצַד לַעֲשׂוֹת אֶת הַמְּנוּרָה, וְאָז אָמַר

בְּקָר הַתְּקִשָּׁתָּה לְסִלְפָּסוֹן:
03-617-1155 073-2951155

וְעִנֵּיתָ מֵהַבְּשָׂלוֹת קִצְלָה בַּתּוֹרָה?
אִם אֵין אֵין לְמִיכָה!

בְּפִרְטִים בְּהַאֲדָאִים בְּפִרְטִים 76

בְּאֶחָד מִימֵי הַחֲנֻכָּה בְּשָׁעוֹת אַחֵר הַצָּהֵר! מְנַכְּבֵּס אֶפְסֵל מוֹיִשֵׁי לְבֵית הַכְּנֻסֶת, וּמְרָאָה מְרַגֵּשׁ נִגְלָה לְעֵינָיו: מוֹיִשֵׁי יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד בְּהַתְּמַדָּה וּבְחֻשְׁקוֹ. אֶפְסֵל שֶׁל מוֹיִשֵׁי הַתְּלַכְּטֵס הָאֵם מְתָר לוֹ לְגִישָׁת לְבָנוֹ וּלְנִשְׁקוֹ, כְּדִי לְבִטֵּא אֶת הַתְּרַגְּשׁוֹתָם מִהַתְּמַדָּתוֹ אֶפְסֵלוֹ בְּזִמּוֹן הַחֻפֵּשׁ, אוֹ שֶׁהַדְּכָר אֶסְמֵר לוֹ, מֵאַחַר שֶׁאִין לְנִשְׁקֵי בְּכֵית הַכְּנֻסֶת אֵלֶּא אֶת סִפֵּר הַתּוֹרָה.

צִוֵּי הַתּוֹרָה

מעשי החכמים

ספרה הרבנית מנובכסמי ע"ה:

בין המוכרים בשוק מונה יהודה היה ערבי, מוכר פרות וירקות. אחד האברכים מתלמידי ישיבת עץ חיים הסמוכה, היה רגיל לעבר ולשאל את הערבי האם יש בחנותו פרי חדש, כדי לברך עליו ברפת 'שהחינו'. פאשר היה משיב חיים, היה קונהו בכל מחיר, אפלו אם הערבי לשלם עליו ביקור רב. באחד הימים מסר לו הסוחר הערבי שאצלו הגיע פרי חדש - מנגו, אכל מחירו יקר מאוד. גם עתה נאות האברך למחיר, וקנה את הפרי בשמחה. התפלא המוכר הערבי ואמר: 'הלא אפלו אני, טייש לי כמוו רב, ואם אינך מאמין לי, הבט' - תוך כדי דבור הרים את מרצפת האבן עליה עמד והראה ליהודי בגאווה אלפי מטבעות זקב - 'בכל זאת אני ממתין עד שייגדו מחירי הפרות ורק אז אני לוקח מהם, ואפלו אמה מביזבז הון רב על פרי בשכיל איזו ברכה...'

לא שעה היהודי לפטפוטי הערבי, וקנה את הפרי כדי לזכות ולברך עליו ברפת 'שהחינו'. לא עברו ימים ספורים והערבי מוכר הירקות מת, ובנו, שהיה עורך דין, העמיד את החנות למכירה. הלך אותו אברך ושאל את בנו הערבי: האם הסוחר פוללת את כל אשר בחנות? השיב לו הלה בפסקנות: אכן כן!

קנה האברך את החנות, והקניה פללה... גם את אותם אלפי מטבעות זקב שהסתתרו תחת הפרצפתו! הלה התעשר עשר רב בזכות חכמתו לברכת 'שהחינו'...

לו הקב"ה: טל גוש גדול של זקב, והשילך אותו לאש. משה עשה כן, ולפתע נעשתה מגוש הזקב - מנורה, בדייק כמו שהקב"ה צוה לעשותו! "במנורה", המשיך הרבי ממתנהו, "נעשו נסים רבים מאד; הכהנים היו שמים בכל גר אותה כמות של שמן, ושתספיק מהלילה ועד הבקר, ובכל זאת היה גר אחד, הנה המערבי, שהמשיך לדלק עד הלילה הבא!" "את הניס הזה, סים, ראו בגיית המקדש - כל יום ויום!"

נר מצוה

הנרות. יש הנוהגים שפאשר מדליקים בפתח הבית בצד השמאלי, מסדרים את הנרות בשמאל החנפיה צמוד למזוזה הפתח, ומתחילים להדליק מהנר השמאלי הסמוך לפתח. בכל אופן שהוא יוצאים ידי חובה.

ו. המקום המבוקש להדליק את הנרות, לפי תפנית חכמים, הוא בפתח הבית הפונה לרחוב במקום נמוך מעשירה טפחים (יש אומרים שהוא שער של 96 ס"מ, ויש אומרים שהוא שער של 80 ס"מ) וגבוה משלשה טפחים (יש אומרים שהוא שער של כ-29

ס"מ ויש אומרים שהוא שער של 24 ס"מ). אלו שאין להם פתח מהבית לרחוב מדליקים בחלון הבית. בזמננו בעקר בחוץ לארץ, יש הפודליקים בתוך הבית ליד הפתח כנגד המזוזה, כיון שפיו הגוים היו זמנים שהיתה סכנה גדולה בהדלקת נרות חנכה בגלוי.

א. היום בערב מדליקים שני נרות. אתמול הדלקנו נר אחד, היום שנים, מחרתים שלשה, וכך כל יום נוסף נר אחד, עד שבטוד שמונה ימים נדליק שמונה נרות. כל זאת מלבד הנר הנקרא 'שמש'.

ב. נוהגים לסדר את הנרות בחנפיה באופן זה: ביום הראשון מניחים את הנר הראשון בצד ימין של החנפיה. ביום השני מוסיפים נר נוסף משמאלו, כלומר שני הנרות יהיו בצד הימני של החנפיה. וכך כל יום מוסיפים נר נוסף בצד הנר שהיה אתמול, עד שפיום האחרון החנפיה מתמלא מוצד לצד.

ג. כאשר מדליקים את הנרות - מתחילים להדליק מהנר החדש, הנר שנוסף היום, וימינה, כלומר מתחילים מהנר השמאלי ולאחר מכן מדליקים את הנר שפצד ימין של הנר הסודם. וכך בכל יום: מתחילים מהנר החדש וממשיכים ימינה.

ד. הסבה שמתחילים מהנר החדש היא כדי שאחר כך יפנה לצד ימין וידליק. ההלכה אומרת שתמיד צריכים לפנות לצד ימין, ולא לצד שמאל.

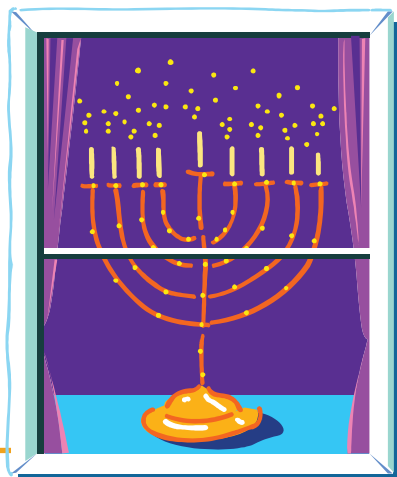
ה. מקימים גם דעות ומנהגים אחרים באופן סדור

שקיעת החמה

בני ברק 3/4:39

ירושלים 4:44

תנוּרָה אֹר

א. לְמַדְּנוּ שְׁצַרְיָהוּ תְּמִיד לְפָנוֹת לְצַד יָמִין. הַהֲלָכָה אוֹמַרְתְּ שֶׁהַיָּמִין תְּמִיד חָשׁוּב יוֹתֵר מִהַשְּׂמַאל, לָכֵן כָּאֲשֶׁר מְקַיְמִים מִצְוָה - יֵשׁ לְקִיָּמָה בְּיַד יָמִין. דְּבַמְּאוֹת:

• כָּאֲשֶׁר מְחַזְּקִים אֶת הַגְּבִיעַ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה וּמְקַדְּשִׁים - מְחַזְּקִים אוֹתוֹ בְּיַד יָמִין.

• כָּאֲשֶׁר מְבַרְכִים עַל מֵאֶכֶל אוֹ פְּרִי כָּל־שֶׁהָהָה - מְחַזְּקִים אוֹתוֹ בְּיַד יָמִין.

• כָּאֲשֶׁר מְבַרְכִים בְּסִפּוֹת עַל אַרְבַּעַת הַפְּיּוּנִים - מְחַזְּקִים אֶת הַלְּוֹלֵב וְהַהֲדָס וְהָעֵרְבָה [שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה מִיָּנִים וְעַל כֵּן הֵם חֲשׂוּבִים יוֹתֵר] בְּיַד יָמִין, וְהָאֲתָרוּג [שֶׁהוּא רַק מִין אֶחָד וּפְחוֹת חָשׁוּב מֵהֵם] בְּיַד שְׂמֹאל.

• כָּאֲשֶׁר הוֹלְכִים עִם אָדָם חָשׁוּב - הוֹלְכִים בְּצַד שְׂמֹאל שֶׁלּוֹ, כְּדֵי שֶׁהוּא יִהְיֶה בְּצַד יָמִין.

• כָּאֲשֶׁר נוֹעְלִים נְעִלִים - נוֹעְלִים נְעַל יָמִין וְאַחַר כֵּן נְעַל שְׂמֹאל [אֲכָל כְּשִׁקּוּשְׁרִים אוֹתוֹ, קוֹטְרִים קִדְּם אֶת הַשְּׂרוּכִים שֶׁל נְעַל שְׂמֹאל וְאַחַר כֵּן אֶת הַשְּׂרוּכִים שֶׁל נְעַל יָמִין].

• כָּאֲשֶׁר לוֹבְשִׁים חֻלְצָה - לוֹבְשִׁים קִדְּם שְׂרוּוֹל יָמִין וְאַחַר כֵּן שְׂרוּוֹל שְׂמֹאל, וְכֵן גַּם בְּשִׂאָר הַבְּבֻדִים.

• כָּאֲשֶׁר פּוֹסְטִים לְאַחֹר אַחֲרֵי תְּפִלַּת שְׂמוֹנֵה עֶשְׂרֵה וְאוֹמְרִים 'עוֹשֶׂה שְׁלוֹם', כּוֹרְעִים קִדְּם לְצַד שְׂמֹאל - שֶׁהִיא יָמִינוֹ שֶׁל הַקַּב"ה, וְאַחַר כֵּן לְצַד יָמִין.

יום רביעי כה בכסלו, נר ראשון של חנכה

זְכָר לַמִּקְדָּשׁ

"בְּמִשְׁךָ כֶּמֶה יָמִים נִשְׁאַר הַלֶּחֶם שְׂבִיבֵיכֶם טָרִי?" שָׁאַל הַרְבֵּי מִתְתִּירוֹ וְעוֹרָר אֶת סִקְרָתָנוּ בְּאַחַת. "חֲמִשָּׁה יָמִים!" צָעַק שְׁלוֹמִי בְּהִתְלַהּבּוֹת.

"מָה פְּתָאוּם! אַרְבָּעָה יָמִים, לְאַחַר מִכֵּן הַלֶּחֶם מִתְעַפָּסוּ!" צָעַק שְׁמוּאֵלִק כְּנִגְדּוֹ.

"אֲמָא שְׁלֵי אוֹמֶרֶת", הוֹסִיף אִיִּצִיק מִשְׁלֵהָב, "נִשְׁאַחֲרֵי יוֹמִים הַלֶּחֶם כִּכְּבָר אִינוֹ טָרִי דִּילּוֹ!"

"אֵי אֵי אֵי, תִּלְמִידִים", עָצַם הַרְבֵּי מִתְתִּירוֹ אֶת עֵינָיו, כְּמוֹ בְּכָל אוֹתָן פְּעָמִים שֶׁהוּא מִתְרַגֵּשׁ, עַד שֶׁנִּגְתָּן הָיָה לְהִבְחִין בְּדַמְעָה קְטִינָה הַגּוֹלְשֵׁת עַל לְחִיו. "אֵי אֵי אִיו! אֵיזָה נֶס הָיָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁוֹ אֵיזָה נֶס! שְׂבֹאֵעַ יָמִים הָיָה הַלֶּחֶם נִשְׁמָר בְּטָרִיחוֹ, וְ..."

"וּבְמִשְׁךָ כָּל הַשְּׂבֹאֵעַ הָיוּ אֲדָיִם עוֹלָיִם מִן הַלֶּחֶם כְּאִלוֹ בְּרַגְעַ זֶה יֵצֵא מִן הַתֵּנּוֹר!" נִזְכַּר אֵלָיוּ בְּעֵינָיִם בּוֹרְקוֹת. מִבְּטֹו שֶׁל הַרְבֵּי מִתְתִּירוֹ נִעְשָׂה חוֹלְמָנִי. "תִּאָרוּ לַעֲצָמְכֶם, לֶחֶם נִשְׁאַר בְּטָרִיחוֹ זְמַן רַב, לֶחֶם קְדוֹשׁ כָּל כְּבוֹ! אָה! הֲלוֹאֵי וְנִזְכָּהוּ!"

"אֶת הַלֶּחֶם", סִפֵּר, "הָיוּ מַנְיָחִים עַל הַשֻּׁלְחָן בְּשִׁבְתָּ, וְהוּא הָיָה מִנַּח עָלָיו שְׂבֹאֵעַ יָמִים, עַד הַשִּׁבְתָּ הַבְּאָה. בְּשִׁבְתָּ הַבְּאָה לָקַחוּ אֶת הַלֶּחֶם וְהֵנִיחוּ תַּחְתּוֹ לֶחֶם אַחֵר. אֶת הַלֶּחֶם

כָּבֵר יִתְקַדְּשֵׁת לְכַתְּבֵנוּ!
 03-617-1155 073-2951155
יָגִיעַ לֵךְ בְּשִׁבְתָּ בְּצֵלָה בִּתְנוּרָה?
אִם כֵּן, אֵיךְ לַמִּדָּה!
 בְּפִרְטִים בְּהַאֲזִינִים בִּשְׂמִינֵי 7

צִוֵּי הַתְּנוּרָה

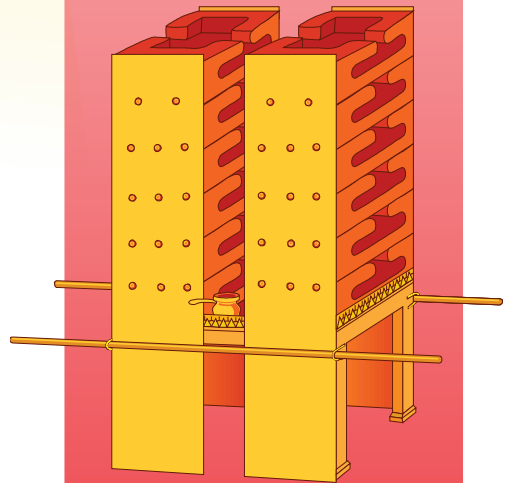

מעשי חכמים

באחד מימי החנוכה, היה זה ביום ששי, הכין רבי שמואל מסלונים את נרות החנוכה מתוך מחשבה שתכף יבוא וידליקם. היא הלב לשמע את סבו בעל 'סוד העבודה' מדליק נרות חנוכה וחרז אחר זמן מה פדי להדליק את הנרות קדם שתפנס השבת. באשר הגיע אל הנרות, נדהם: התפנר שאחד מהאורחים שבאו לסלונים עשה דבר חומר מאד - הוא ראה נרות מוכנים והחליט להדליק אותם לשם מצוה... ככר לא היה זמן להכין נרות חדשים, כי השבת הייתה ממשמשת ובאה, ונמצא שהלה השאיר את רבי שמואל בלי נרות חנוכה... אמר רבי שמואל לעצמו: הקב"ה שאמר להדליק נרות חנוכה צוה גם שלא לכעס! הוא פנה לאדם אחר שהיה שם ועמד להדליק נרות, נתן לו פרוטה והשתמר עמו בהדלקה, שמע את הכרכות והתפאן לצאת ידי חובה, והלב בשמחה לומר את מבלת שבת.

הקודם חלקו לפהנים, והם אכלו אותו בקדשה. והלחם, כפי שכבר ספרתי לכם, היה טרי ביותר. אמנם היו שנים עשר לחמים כל שבת, אבל כל הפהנים רצו לאכל מהלחם הקדוש, ולכן כל אחד קבל כמות קטנה מאד".

"בבחים, כאשר כל עם ישראל היה עולה לרגל, היו מרימים את השלחן ומראים לעולי הרגלים כיצד הלחם חם וטרי. בכך הראו להם כיצד הקב"ה אוהב את עם ישראל ועושה להם נסים כל הזמן!"

נר מצוה

עֲרֵבִית וְקָרִיאַת שְׁמַע וְהַדְּלָקַת נֵרוֹת חֲנֻכָּה, וְעַלִּיו לְהִתְפַּלֵּל עֲרֵבִית וְלִקְרֹא קָרִיאַת שְׁמַע קִדְּם הַדְּלָקַת נֵרוֹת חֲנֻכָּה, לְפִי שְׁקָרִיאַת שְׁמַע שְׂכִיחָה יוֹתֵר מִהַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת.

ג. אִם אֵין דַּעַת הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עֲרֵבִית בְּצֵאת הַפּוֹכְכִים, אֶלָּא בְּשַׁעַה מְאֻחֶרֶת יוֹתֵר בְּמִנְיָן קְבוּעָה, הוּא יִכּוֹל לְהַדְּלִיק אֶת נֵרוֹת חֲנֻכָּה מִיָּד, וְאִינוּ צָרִיף לְשַׁנוֹת אֶת סִדְרֵיו וְלְהַקְדִּים לְהִתְפַּלֵּל.

ד. הַתְּחִיל לְהַדְּלִיק נֵרוֹת וְנִזְכָּר שֶׁשָּׂכַח לְהִתְפַּלֵּל, מְסִים אֶת הַהַדְּלָקָה וְנוֹתְפִלֵּל לְאַחַר מִנְיָן.

ה. הַפּוֹדְלִיקִים אַחַר תְּפִלַּת עֲרֵבִית צָרִיכִים לְהַכִּין אֶת הַנֵּרוֹת, הַשְּׁמֹן וְהַפְּתִילוֹת קִדְּם הַתְּפִלָּה, כְּדֵי שִׁיֻּכְלוּ לְהַדְּלִיק מִיָּד לְאַחֲרֶיהָ, וְלֹא יִצְטָרְכוּ לְהַשְׁתַּהוֹת זְמַן נוֹסֵף.

ו. אִלּוּ שְׁפּוֹדְלִיקִים בְּשַׁקִּיעַת הַחֲמָה צָרִיכִים לְדַעַת כִּי אֵין דֵּי שֶׁהַנֵּרוֹת יִדְּלְקוּ חֲצִי שַׁעַה אַחַר הַשְּׁקִיעָה. עֲלֵיהֶם לְתַתּ בְּחֻנְפָּיהָ כַּפּוֹת מְסֻפָּקַת שֶׁל שְׁמֹן, אוֹ אִם הֵם מְדַלְּקִים בְּנֵרוֹת - לְהַדְּלִיק נֵרוֹת אֲרָפִים, כָּף שֶׁהַנֵּרוֹת יִדְּלְקוּ עַד חֲצִי שַׁעַה אַחַר צֵאת הַפּוֹכְכִים, כְּדֵי לְצַאת יְדֵי חוֹבָה לְכָל הַיָּדְעוֹת.

א. בְּגִמְרָא נֶאֱמַר שֵׁישׁ לְהַדְּלִיק אֶת נֵרוֹת הַחֲנֻכָּה מְשַׁקִּיעַת הַחֲמָה וְאֵילָף. הַפּוֹסְקִים נְחַלְקוּ הָאֵם כְּנֵת הַגְּמְרָא הִיא לְזִמְנוֹ שְׁאֵנוּ קוֹרְאִים שְׁקִיעַת הַחֲמָה, כְּלוּמַר הַזְּמַן שֶׁבוֹ הַשְּׁמֵשׁ שׁוֹמְעַת [נִעְלָמַת מִהָאֶפְקָן], אוֹ שֶׁהַכְּנֵה בְּגִמְרָא לְזִמְנוֹ צֵאת הַפּוֹכְכִים, שֶׁהַשְּׁמֵשׁ כָּכֵר שְׁקִיעָה לְחֻלּוּטָיו. לְמַעֲשֵׂה בְּנֵי עֲדוֹת הַפּוֹזָרֵךְ נוֹהֲגִים לְהַדְּלִיק בְּצֵאת הַפּוֹכְכִים, וְכֵן נוֹהֲגִים גַּם חֵלֶק מִבְּנֵי עֲדוֹת אֲשֶׁרֵנּוּ. אַחֲרֵים מִבְּנֵי עֲדוֹת אֲשֶׁרֵנּוּ נוֹהֲגִים לְהַדְּלִיק בְּשַׁקִּיעַת הַחֲמָה. מְרֹן 'הַחֲזוֹן אִישׁ' זַ"ל הִיָּה מְדַלְּקִיק כְּעֶשְׂרִים דְּקוֹת אַחַר הַשְּׁקִיעָה.

ב. אִלּוּ שְׁפּוֹדְלִיקִים בְּצֵאת הַפּוֹכְכִים מְתַפְּלִים קִדְּם תְּפִלַּת עֲרֵבִית, מִשּׁוּם שֶׁהַכָּל אֹמֵר: 'תְּדִיר [כְּלוּמַר שְׂכִיחַ וּמְצִי] וְשֵׁאוֹנוֹ תְּדִיר, תְּדִיר קוֹדֵם'. זֹאת אוֹמְרַת שְׁאֵם נִזְדַּמְנוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי מְצוּוֹת לְמִיָּמוֹ, הָאֶחָת שְׂכִיחָה יוֹתֵר וְהָאַחֶרֶת שְׂכִיחָה פְּחוּת, עֲלֵיהֶם לְהַקְדִּים אֶת הַמְּצוּוֹת הַשְּׂכִיחָה יוֹתֵר. לְכֵן, לְמַשָּׁל, מְתַפְּלִים עֲרֵבִית וְקוֹרְאִים קָרִיאַת שְׁמַע עֲרֵבִית לְפָנֵי סְפִירַת הָעֵמֶךְ, לְפִי שֶׁסְפִירַת הָעֵמֶךְ [הַנוֹהֲגַת רַק 49 יוֹם בְּשָׁנָה] שְׂכִיחָה פְּחוּת מִקָּרִיאַת שְׁמַע [הַנוֹהֲגַת כָּל יוֹם]. מֵאוֹתָהּ סִבָּה מְקַדְּמִים תְּפִלַּת עֲרֵבִית לְהַדְּלָקַת נֵרוֹת חֲנֻכָּה: לְפּוֹדְלִיק בְּעַת צֵאת הַפּוֹכְכִים מְזַדְּמְנוֹת יַחַד שְׁתֵּי הַמְּצוּוֹת,

שקיעת החמה

בני ברק 4:40

ירושלים 4:44

תערה אור

א. למדנו בהלכות חנכה שיש להקדים תפלת ערבית להדלקה, אם שתייהן באות באותה עת. כדאי שיגדע כי תפלת ערבית קודמת גם לסעודות. הדין הוא שאסור לאדם להתחיל

לאכל סעודה סמוך לתחילת זמן קריאת שמע של ערבית, לפי שאנו חוששים שמא ימשך בסעודה וישכח לקרא קריאת שמע ולהתפלל.

ב. אם התחיל לאכל אחרי ששכח הגיע זמן קריאת שמע של ערבית, עליו להפסיק את אכילתו ולקרא קריאת שמע, ולאחר מכן יחזור ויגמור את הסעודה, ואחר כך יתפלל את כל התפלה.

ב. מי שמקפיד להתפלל תפלת ערבית במנון קבוע יכול להקל לסעד קודם תפלת ערבית. אולם אין לו היתר לסעד סעודה גדולה, כסעודת חתנה או סעודת שבע ברכות, בר מצוה וכדומה, משום שסעודות אלו יש להשתט יותר שמא ימשך בסעודה ויבסוף לא יתפלל.

ג. מנימת עצה פשוטה להתיר לסעד קודם התפלה: למנות לו 'שומר', כלומר אדם שיזכיר לו להתפלל.

ד. יש אומרים שהשומר יכול להיות גם... 'שעון מעורר'; אם הוא יכח שעון מעורר שיצלצל ויזכיר לו כי עדין לא התפלל - די בכך.

ה. מיד כאשר השומר מזכיר לו להתפלל או שהשעון מצלצל, עליו להפסיק את סעודתו או את עסוקיו האחרים וללכת להתפלל.

יום חמישי כו בכסלו, נר שני של חנכה

זְכָר לַמִּקְדָּשׁ

"הָאֵם יִתְּנָן שְׁכָלֵי נִשְׁבָּר וְנַעֲלָם
מַעֲצָמוֹ?" שָׁאל הַרְבֵּי מִתְּתִיָּהוּ.
"כָּלֵי נַעֲלָם מַעֲצָמוֹ?" תָּמַחֵנוּ, הִרִי זֶה
בְּלִתֵּי הַגְּיוּנֵי בַעֲלִיל...
"בְּשִׁבִיל שְׂזָה יִקְרָה", אָמַר שִׁימִי,
"צָרוֹךְ נֶס גָּדוֹל..."

"נֶס גָּדוֹלוֹ!" קָרָא הַרְבֵּי בְּהִתְלַהֲבוֹת.
"בְּדִיּוֹק כִּן הָיָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁוֹ כָּל
יוֹם! אַחַ! אֵיזָה נֶס!"

"תִּאָּרוּ לַעֲצֻמְכֶם, יְלָדִים, שְׁבַעֲזָרֵת
הַכֹּהֲנִים הָיוּ יוֹשְׁבִים הַכֹּהֲנִים וְאוֹכְלִים
אֶת בֶּשֶׂר הַקֶּרְבָּנוֹת וְאֶת הַבִּכּוּרִים
בְּכִלִּים שְׁלֵמִים. הַכִּלִּים הַשְּׁבוּרִים
מִנְחִים לַיָּדִים, עַל הַרְצָפָה."

"הָאֵם מִיִּשְׁהוּ הָיָה מִסְלָקֶם
לְאֲשֶׁפָּה?" הִקְשָׁה אַבְרָיִמִי. "אֵין זֶה
כְּבוֹד לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ שְׁיִהְיֶה בּוֹ כָּלִים
שְׁבוּרִים."

"אָכֵן", הִמְשִׁיךְ הַרְבֵּי. "נַעֲשֶׂה נֶס
וְהַכִּלִּים הַשְּׁבוּרִים הִלְכוּ וְנִבְלְעוּ
בְּרַצְפָּה. אֵט אֵט הָיוּ נַעֲלָמִים..."

"זֶה לֹא הֵינִס הַיָּחִיד שְׁדַּבְּרִים
נִבְלְעוּ שֵׁם בְּאֲדָמָה", הִמְשִׁיךְ הַרְבֵּי
לְנִכַח פִּזְיוֹתֵינוּ הַפְּעוּרִים מִתַּדְּהֻמָּה
וּמִפְּלִיאָה.

"בְּכָל יוֹם הָיוּ מְרִימִים אֶת 'תְּרוּמַת
הַדָּשָׁן': דָּשָׁן הוּא אֶפְרַת הַקֶּרְבָּנוֹת
שֶׁנִּשְׂרָפוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ. הָיוּ לוֹקְחִים
מֵעֵט מִמֶּנּוּ וּמִנִּיחִים עַל יַד הַמִּזְבֵּחַ.
נַעֲשֶׂה נֶס, וְהַדָּשָׁן הָיָה נִבְלָע

בְּפֶרֶק הַתְּקַשְׁרוֹת לְסִפְסוּף:
03-6171155 073-2951155
וְעוֹתֵנוּ עַל בְּשִׁעוֹת קִצְצָה בַּתּוֹרָה?
אֵם לְכֹן אֵיךְ לַעֲרָא!
בְּפֶרֶקִים הַמִּלְאָכִיִּים בְּפִסְאִיגָה 76

אֲדוֹן שִׁיכְמוֹן צָעַד כְּשֶׁבִּידוֹ מִגֶּשֶׁת
קָרִיסְטָל, אוֹתוֹ קָנָה לְאֲשֶׁתוֹ
כְּמִתְנַת יוֹם הַלְדָּת. הוּא עָבַר
לֵיד בֵּית הַחֲנוּכָּיָה שֶׁל שְׁכֵנוֹ
וְהַחֲלִיק בְּשִׁמּוֹן שֶׁנִּטַּף עַל הָאָרֶץ
כְּסוּמָה לְחֲנוּכָּיָה. הַמִּגֶּשֶׁת שְׁכִיבִידוֹ
נָפַל וְנִשְׁבַּר לְרִסְסִים, וְחֲלִיפָתוֹ
הִתְלַכְלְכָה. הָאֵם שְׁכֵנוֹ שֶׁל
מַר שִׁיכְמוֹן, בַּעַל הַחֲנוּכָּיָה, חָיַב
בְּצִדָּה?

צִוֵּי הַתּוֹרָה

מעשי החכמים

בְּאֲדָמָה..."

"גַּם נוֹסֵף הָיָה בַּמִּזְבֵּחַ",
הַמְשִׁיב הַרְבִּי. "הַמִּזְבֵּחַ הָיָה
עָשׂוּי אֲבָנִים קְטַנוֹת הַמְחֻבְּרוֹת
בְּסִיד, בְּזָפֶת וּבְעוֹפֶרֶת. עַל אֵף
שֶׁהָיוּ בְּכָל שָׁנָה נִשְׂרָפִים עַל
הַמִּזְבֵּחַ רַבּוֹת קִרְבָּנוֹת, וְלֹא
עוֹד אֶלָּא שָׂאֵף הַיְתֵה בּוֹעֶרֶת
עָלָיו אֲשֶׁר תִּמְיִדִית, בְּכָל זֹאת
הָיָה הַמִּזְבֵּחַ נִשְׂאָר שְׁלֵם, וְלֹא
הִתְפָּרַק וְאֵף לֹא נִמַּס מֵהַחֵם.
כָּל אֲבָן, אֵף הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר,
הַיְתֵה מִתְפָּרֶקֶת בְּחֵם כִּזְהָ
וּנְמַסָּה, וְאֵלּוּ הַמִּזְבֵּחַ, שֶׁהָיָה
עָשׂוּי אֲבָנִים קְטַנוֹת, נִשְׂאָר
שְׁלֵם לְאַרְבָּעֵי יָמִים וְשָׁנִים!"

פעם בחנוכה נסעו קבוצת חסידים אל רכס החוזה מלובלין.

לאחר כַּבְרַת דְּרָגָה אֲרָכָה הוֹרִידִם בְּעַל הַעֲבֵלָה בְּלֹבְלִין, בְּקֶשֶׁת מָהֵם לְהַעֲבִיר עֲבָרוּ פִתְקָה [קְוִיטֵל, דָּף 99 גַּר בּוֹ הוּא מְבַקֵּשׁ כִּי הַצִּדִּיק יִכְרַחֲהוּ] אֶל הַחוֹזָה וּפְנָה אֶל בֵּיתוֹ.

הִגִּיעוּ הַחֲסִידִים לְרֶכֶס, שָׁחַז בְּכַפְּיוֹ אֶת עֲנַבְיָהֶם הַשּׁוֹנִים וּבְקִשׁוֹ לְהִתְכַבֵּד מִפְּנֵי. בְּטֶרֶם יֵצְאוּ לֹא שָׁכַח אֶת בְּקִשְׁתּוֹ שֶׁל בְּעַל הַעֲבֵלָה, וְחִסְרוֹ לְרַבִּי אֶת הַפִּתְקָה.

כְּשֶׁרָאָה הַרְבִּי אֶת שְׁמוֹ שֶׁל בְּעַל הַעֲבֵלָה עַל הַפִּתְקָה, הִתְרַגַּשׁ וְאָמַר: "נִפְשׁוּ שָׁל יְהוּדֵי זֶה מֵאִירָה מֵאֲדָ!"

הַדְּבָר הָיָה לְפָלֵא בְּעֵינֵי הַחֲסִידִים, מֵאַחַר שֶׁלֹּא רָאוּ בּוֹ, וּבְעֵגְלוֹ, דְּבַר מִה מְיֻחָד. הֵם חָשְׁבוּהוּ לַיהוּדֵי פְּשׁוּט, הַמְתַּפְרָנֵס מוֹהִיתוֹ בְּעַל עֲבֵלָה, אֲשֶׁר אֵין לוֹ פְּנָאֵי לַעֲסֹק בְּמִצְוֹת מִיְחֻדוֹת.

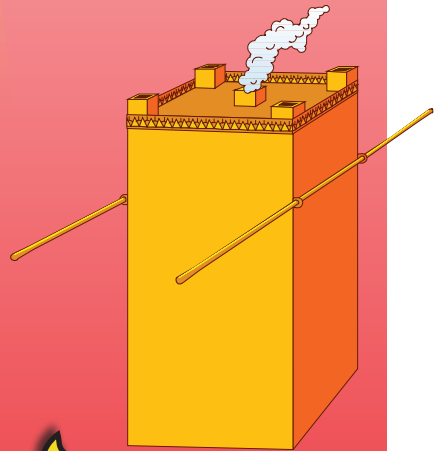
כְּשֶׁהִכְחִין הַרְבִּי בְּפִלְיָאָתָם שֶׁל חֲסִידָיו, הוֹסִיף וְאָמַר: "עֲמֵה נִפְשׁוּ מֵאִירָה מֵאֲדָ מֵאֲדָ!"

הַחֲסִידִים, שִׁדְּעוּ כִּי דְבָרָיו שֶׁל הַרְבִּי אֶמֶת הֵם, פָּנּוּ לְחַפֵּשׂ אֶת בְּעַל הַעֲבֵלָה כִּדְּי לְהִתְחַקֵּת אַחֵר מְעַשְׂיוֹ וּלְגַלוֹת מִה גּוֹרֵם לְנִפְשׁוֹ לִהְיוֹת מֵאִירָה כָּל כָּהֵן.

הֵם פָּנּוּ לְבֵיתוֹ וּמִצְאָוּהוּ מְדַלִּיק אֶת נְרוֹת הַחֲנֻכָּה בְּשִׁמְחָה וּבְהִתְלַהֲבוֹת רַבָּה. הוּא סִיֵּם לְהַדְלִיק אֶת הַנְּרוֹת וְהִחֵל לְפַזֵּז וּלְרַמֵּד לְכַבֹּדָה שֶׁל מִצְוָה.

הַבִּיטוֹ עָלָיו הַחֲסִידִים כְּהַעֲרָצָה רַבָּה, וּבְכָר לֹא תָמָהוּ עַל דְּבָרֵי הַרְבִּי, הֵם הִכִּינוּ הֵיטֵב כִּי גְדוֹל כִּפְהָ שֶׁל מִצְוָה אַחַת, כִּפְאֲשֶׁר הִיא נַעֲשִׂית בְּשִׁמְחָה וּבְהִתְלַהֲבוֹת, לְהֵאִיר אֶת נִפְשׁוֹ שֶׁל

הַאֲדָם

יום חמישי כו בכסלו, נר שני של חנוכה

נר מצוה

מדליקים ואחר כך מתפללים.
ה. במוצאי שבת אין מאחרים ביותר
בתפלות ערבית, ומיד אחר התפלה
ממחרים לשוב הביתה ולהדליק
את הנרות בקריאה. חשוב לזכור
כי יש להכין כבר ביום ששי מה
שאפשר להכין לצורך ההדלקה של
מוצאי שבת, על מנת שלא תתאחר
הדלקה זו יותר מדי.

ו. יש אומרים שמוצאי שבת
מדליקים לפני שמתבדילים,
ויש אומרים שמתבדילים לאחר
ההכדלה, וכל אחד יעשה כמנהגו.
יש אומרים שאם אדם עבר ליד
החנכיה המוכנה להדלקה, התחייב
קדם להדליקה, מפני שאין מעבירין
על המצוות, כלומר אם באה מצוה
לפניה, הקדים אותה למצוות אחרות,
ואל תעבר ותניחנה.

ז. העוסק בסדר הנרות ובהדלקה
יזהר שלא יעשה כן בפאשר עדן
קדשת שבת עליו. על כן אם התפלל
ערבית ואמר 'אמה חוננתנו', יכול
הוא לעסוק בכך קדם שהוא מבדיל
[או שומע בהכדלה] על הכוס. אם
לא אמר 'אמה חוננתנו', יאמר
'ברוך המבדיל בין קדש לחל' קדם
שיעסק בהנכיה ובנרות.

א. היום - יום ששי - אי אפשר
להדליק את נרות החנכה לא
בשקיעת החמה, וקל וחומר שלא
בצאת הכוכבים, שהרי בזמנים אלו
כבר נכנסת שבת קדש, והדלקת
אש אסורה בשבת. גם מחר אי
אפשר להדליק את נרות החנכה
בזמנים אלו, שכן שבת עדן לא
יצאה. לפיכך מוקדמים היום את
ההדלקה עוד הרבה קדם שקיעת
החמה, וכן מאחרים את ההדלקה
מחר אחר צאת הכוכבים.

ב. ובכו, לפי הסדר: היום מדליקים
נרות בזמן הדלקת הנרות הרשום
בלוח השנה. תחלה מדליקים נרות
חנכה, ולאחר מכן מדליקה האשה
נרות שבת. את הפיסט 'מעז צאר' לא
נשיר עמה מפאת קצר הזמן, אלא
בסעידת ליל שבת.

ג. היום נשים שמן רב יותר בחנכיה
או נדליק בנרות גדולים יותר,
על מנת שיעירו חצי שעה אחר
צאת הכוכבים [כשעה ויותר אחר
ההדלקה].

ד. ראי להתפלל תפלת מנוחה קדם
ההדלקה. הספה לכך היא שתפלת
מנוחה היא כנגד קרבן תמיד של
בין הערבים, ואלו הדלקת נרות
חנכה היא זכר לגס שנעשה בנרות
המנוחה שבמקדש, שהדלקה אחר
קרבן זה. אם אין מוצאים מנון
לתפלה קדם ההדלקה -

שקיעת החמה

בני ברק 3/4:40

ירושלים 4:45

תנוּרָה אֹר

א. לְמִדְּבַר הַיּוֹם, בְּיוֹם הַשָּׂאָר, אֶת הַדֵּיּוֹן שֶׁאִין מְעַבְרִין עַל הַמְצוּוֹת. דֵּיוֹ זֶה מְזַכֵּר בְּהַלְכוֹת הַחֲנֻכָּה בְּמִקּוֹם נֹסֵף: בְּעֵת שֶׁמְבַרְכִּים אֶת הַבְּרָכוֹת שֶׁלִּפְנֵי הַהַדְלָקָה עוֹמְדִים מִלִּמַּד הַנֵּר הַחֲדָשׁ שֶׁבֹּ מִתְחִילִים לְהַדְלִיק. הַסִּפָּה לְכֹה הִיא אוֹתָהּ הַלְכָה - 'אִין מְעַבְרִין עַל הַמְצוּוֹת', כְּלוּמַר אִם בָּאָה לִיְדָה מְצוּהָ - אַל תַּעֲזֹב אוֹתָהּ וְתַעֲבֹר עָלֶיהָ וְתִלְכָה לְמַיִם מְצוּהָ אַחֲרָי, אֲלֵא מַיִם אוֹתָהּ קִדְּם. אִם הַפְּדִי לִי וְעַמֵּד מִלִּי נֵר אַחֵר, הוּא יִצְטָרֵף לְהַדְלִיקוֹ לְפָנַי הַנְּרוֹת הָאַחֲרִים, לְפִיכָה עָלְיוֹ לַעֲמֵד מִלִּי הַנֵּר שְׂאוֹתוֹ עָלְיוֹ לְהַדְלִיק תַּחֲלָה.

ב. כְּאֲשֶׁר הַבְּנִים שֶׁבִּינֵיכֶם יִגִּיעוּ לְגִיל מְצוּוֹת, עָלֵיהֶם לְזַכֵּר הַלְכָה זוֹ: צְרִיכִים לְהַנִּיחַ אֶת הַתְּפִלִּין בְּנִרְתִּיק שְׁלֵהֶם בְּצוּרָה כְּזוֹ שֶׁפּוֹגְשִׁים קִדְּם כֹּל בְּתַפְסְלוֹן שֶׁל יָד. מַדְמַע? כִּי אוֹתוֹן צְרִיכִים לְהַנִּיחַ לְפָנַי תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשִׁי, וְלָכֵן צְרִיף שֶׁהַמְּנִיחַ לֹא יִפְגֹּשׁ קִדְּם בְּתַפְסְלוֹן שֶׁל רֵאשִׁי, שְׂאֵז יֵאָלֵץ 'לַעֲבֹר עַל הַמְצוּהָ'. לָכֵן אִם הַשְּׂקִית שֶׁל הַתְּפִלִּין צָרָה, שְׂמִים אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁל רֵאשִׁי בְּפָנִים וְאֶת הַתְּפִלִּין שֶׁל יָד כְּלָפֵי חוּץ, וְאִם הִיא רְחֵבָה [כְּאֲשֶׁר מְצַי בְּדָרְךָ כֹּלְל], מְנִיחִים אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁל יָד בְּצַד יְמִין. כְּאֲשֶׁר יָבוֹא לְהַנִּיחֵם, יוֹשִׁיט יָדוֹ לְיְמִין, כְּדָרְכּוֹ, וְיִפְגַּע בְּתַפְסְלוֹן שֶׁל יָד.

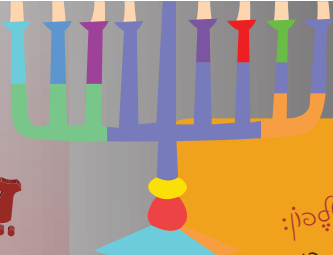
ג. הַלּוֹבֵשׁ טְלִית וְצוּרֵר בָּם אֶת שְׂקִית הַתְּפִלִּין בְּתוֹךְ שְׂקִית הַטְּלִית, עָלְיוֹ לָשִׂים אֶת שְׂקִית הַתְּפִלִּין יוֹתֵר בְּפָנִים, כְּדִי שֶׁיִּפְגֹּשׁ אֶת הַטְּלִית קִדְּם. אִם יִפְגֹּשׁ אֶת הַתְּפִלִּין קִדְּם, יִצְטָרֵף לְהַנִּיחַ אוֹתָם לְפָנַי לְכִישֵׁת הַטְּלִית כְּדִי 'שֶׁלֹּא לַעֲבֹר עָלֶיהָ'.

יום ששי כז בכסלו, נר שלישי של חנוכה

זְכָר לַמִּקְדָּשׁ

לְאַחַר שְׁאַמְרָנוּ הַיּוֹם בְּתַפְלָה 'שִׁיר שֶׁל יוֹם', פָּתַח הַרְבֵּי מִתְיָהוּ וְאָמַר: "וְיִדְעִים אַתֶּם מִהוּ שִׁיר שֶׁל יוֹם? כְּאִשֶּׁר הִקְרִיבוּ אֶת קֶרְבָּן הַתְּמִיד, הִקְרִיבוּ עִמּוֹ גַּם נִסְכִּים, כְּלוּמַר נִסְכּוֹ [שֶׁפְּכַן] יוּן עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ. בְּאוֹתָהּ עַת הָיָה הַלְוִיִּים שָׁרִים שִׁיר שֶׁל יוֹם. בְּחַג הַסְּכּוֹת הָיוּ מְנַסְּכִים גַּם מִיָּמִים." "הַרְבֵּי, לְתוֹךְ מָה הָיוּ מְנַסְּכִים אוֹתָם?" "אֶת הַיַּיִן וְאֶת הַפֵּימִים הָיוּ מְנַסְּכִים אֶל הַסְּפָלִים הַיְיִרְדִּים אֶל הַשֵּׁתִין, זֶה בּוֹר הַהוֹלֵךְ מִתַּחַת לַמִּזְבֵּחַ עַד לַתְּהוֹם. הַשֵּׁתִין נִבְרָאוּ בְּשֵׁשֶׁת יָמִים בְּרֵאשִׁית אֶבֶן נִסְתָּמָה, וְדוֹד הַמְּלֶכֶת פָּתַח אוֹתָם. כְּשֶׁפָּתְחָם, הִחֲלוּ לִפְתַּע מִי הַתְּהוֹם פּוֹרְצִים מַעֲלָה, וְהִיְתָה סִכְנָה גְדוֹלָה שְׁמָא הֵם יִחְרִיבוּ אֶת כָּל הָעוֹלָם. שְׂאֵל דָּוִד הַמְּלֶכֶת אִם אֵי מִי יוֹדֵעַ אִם מִתֵּר לְכַתֵּב שֵׁם ה' עַל חֶרֶס וְלִהְשָׁלִיכוֹ לַתְּהוֹם כִּדִּי שְׁתַּיַּחֲזוּ הַמַּיִם. אֲמַנֵּם דָּוִד הַמְּלֶכֶת יָדַע אֶת הַהֲלָכָה, אֲבָּ לֹא רָצָה לְהוֹרוֹת הַלְכָה לִפְנֵי רַבּוֹ אַחִיתֶפֶל. אוֹלָם אַחִיתֶפֶל שִׁתְּקָ. מִשְׁרָאָה זֹאת דָּוִד הַמְּלֶכֶת, גָּזַר וְאָמַר: הַיּוֹדֵעַ אֶת הַהֲלָכָה וְאֵינוֹ אוֹמְרָה - יַעֲנֵשׁ! שְׁמַע זֹאת אַחִיתֶפֶל וְאָמַר שְׁהַהֲלָכָה מִתְיָרָה לַעֲשׂוֹת כֵּן. וְכָּה עֲשֵׂה דָּוִד הַמְּלֶכֶת. הוּא פָּתַח אֶת שֵׁם הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ עַל חֶרֶס וְהִשְׁלִיכוֹ אֶל מִי הַתְּהוֹם, וְאִכֵּן הַמַּיִם

בְּדֵר הַתְּקַשְׁרֵת לְכַתְּבֵינוּ:
03-617-1155 07-3-2951155
וְעַתָּה מַה בְּעֵשְׂוֹת קְבֵלָה בַּתּוֹרָה?
אִם אִכֵּן, אִכֵּן אֶת הַמִּקְדָּשׁ!
בְּכָרְטוֹם בְּמִלְכִימִים בְּסִלְמִימִים 7-6

בְּפָתַח בֵּית הַכְּנֻסֶת הָיָה מְנַחֵן אֲרָגָז וְכוּ עֲשָׂרָה בְּקַבּוּיִ שְׁמוֹן לְמִכְיָרָה, מִעֲלָיו נִכְתַּב כִּי הַמְּחִיר לְבַקְבּוֹק הוּא 9 שְׁקָלִים. מִרַקְמָצְנוֹכִיץ שְׁעֵבֶר בְּמִקְוֹם הַגָּה רַעִיוֹן מַעֲבִיב... הוּא שְׁנֵה אֶת הַכְּתוּב וְכַתֵּב כִּי הַמְּחִיר הוּא 10 שְׁקָלִים לְבַקְבּוֹק. לְאַחַר שִׁתְּשַׁעָה אֲנָשִׁים קָנוּ בְּקַבּוּיִ שְׁמוֹן בְּמִחְרֵר הַחֲדָשׁ - הַשֵּׁיבִי בַעַל הַבְּקַבּוּיִם אֶת הַסְּכּוֹם שֶׁצָּפָה לְקַבֵּל עַל כָּל עֲשָׂרַת הַבְּקַבּוּיִם. עֲתָה הֲלֹךְ מִרַקְמָצְנוֹכִיץ וְלִקְחָ בְּקַבּוֹק אֶחָד חֲנָם... הָאֵם נִהַג מִרַקְמָצְנוֹכִיץ כְּהַלְכָה, אוֹ שְׂמָא נִחְשֵׁב כְּגִבְבֵי, וְאֵם כֵּן - לְמִי עָלָיו לְהַשִּׁיב אֶת הַבְּקַבּוֹק [אוֹ אֶת דְּמִיוֹ], לְמוֹכֵר אוֹ לְקוֹנִים?

צִוֵּי הַתּוֹרָה

מעשי החכמים

היה זה ערב שבת קדוש חנוכה לאחר תפלת מנוחה. בית הכנסת נראה היה כמיתם, ריק מאנשים בשעה זו של אחר צהרים. כלם עסוקים היו בהכנות להדלקה, מי בהטבת הנרות ומי בהכנת שאר צרכי השבת.

רק שנים נראו מתנועעים בפנות בית המדרש, גמרות לפניהם, ידיהם מתנופפות בלהט, והם שקועים עמק בהנהיגה של תורה.

מי היו השנים ומה מצאו ללמוד דוקא בשעה עמוסה כל כך?

היו אלו החזן איש ואיש אמנו, ר' דוד פרנקל; לאחר תפלת מנוחה נגש החזן איש אל ר' דוד פרנקל, שעמד לשוב לביתו לסייע בהכנות, ואמר לו: "שעה זו היא בבחינת 'מת מצוה'. הפל עסוקים כעת ואינם מפנים עצמם ללמוד. ואיך יתקיים העולם בלי למוד התורה?" ר' דוד פרנקל סב על עקבותיו, והשנים התישבו ללמוד כפי לקים את העולם בלח התורה...

ירדו בחזרה. ברם המים ירדו יותר מדי - ששה עשר אלף אמות! חשש דוד שמא תתיבש האדמה ולא תוכל להצמיח פרות, והיה קורא את פרקי "שיר המעלות", ובכל פרק עלו המים אלף אמות. הוא אמר חמשה עשר פרקי "שיר המעלות" עד שהגיעו המים לגבה אלף אמה מתחת לאדמה, זהו הגבה הרצי והמוציל לגדולי הפרקע. כנגד חמשה עשר פרקים אלו היו בבית המקדש חמשה עשרה מדרגות בין עזרת נשים לעזרת ישראל, ועליהן עמדו הלויים ושרו את שיריהם. נחזר לנסוהו, אמר הרבי מתתיהו, "המים המתנסכים יורדים מהמזבח ומתערבבים עם מי התהום, וכן מתברכים כל המים שבעולם!"

נר מצוה

כן חוזר ל'על הנסים'.

● אם אָמר 'על הכל ה' אֶלְקֵינוּ וְנִזְכֵּר שֶׁלֹּא אָמַר 'על הנסים', לא יִפְסִיק בְּמִקוֹם זֶה וַיַּחְזֹר, כִּי נִמְצָא שֶׁהוּא מִפְסִיק בְּאִמְצַע עֲבוּן, אֶלָּא יִמְשִׁיךְ וַיֹּאמֶר 'על הכל ה' אֶלְקֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ', וְאַחַר כֵּן יַחְזֹר ל'על הנסים'. כֵּן הִדְיוּ בְּכָל מְקוֹם שֶׁנִּזְכָּר - יְסִים אֶת הָעֲבוּן וְרַק אַחַר כֵּן יַחְזֹר.

● אם כִּכְר אָמַר 'כְּרֹאָה אַתָּה ה', יְסִים אֶת הַכְּרֹאָה בְּלִי לֹמַר 'על הנסים', אִלְמָּה בְּסוּף בְּרִפְת הַפָּזוֹן, לִפְנֵי הָרַחֲמָן הוּא יִזְכְּנוּ לִימוֹת הַפְּשִׁיחַ וְלַחֲיֵי הָעוֹלָם הַבָּא, יֹאמֶר כֵּן: 'הָרַחֲמָן הוּא יַעֲשֶׂה לָנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת כְּשֵׁם שֶׁעָשָׂה לְאַבְרָהָם בְּיָמָיו הָהֵם בְּזָמַן הַזֶּה. בְּיָמֵינוּ מוֹתֵתִיהוּ כֵּן יוֹחֲנוּ כְּהוֹ גָּדוֹל...' וַיִּמְשִׁיךְ אַחַר כֵּן - 'הָרַחֲמָן הוּא יִזְכְּנוּ...' עַד סוּף בְּרִפְת הַפָּזוֹן.

ד. אם שְׂכַח 'על הנסים' בְּסֵעֻדַת שִׁבְת, וְהוּא כָּא לְהַשְׁלִימוֹ לִפְנֵי 'הָרַחֲמָן הוּא יִזְכְּנוּ, כְּאִמְרוּ בְּפִטְעֵי הַקּוּדִים, יֹאמֶר קִדְּם 'הָרַחֲמָן הוּא יִנְחִילָנוּ יוֹם שֶׁכָּפְלוּ שִׁבְת וּמְנַחֵה לַחֲיֵי הָעוֹלָמִים', וְאַחַר כֵּן 'הָרַחֲמָן הוּא יַעֲשֶׂה לָנוּ...'.

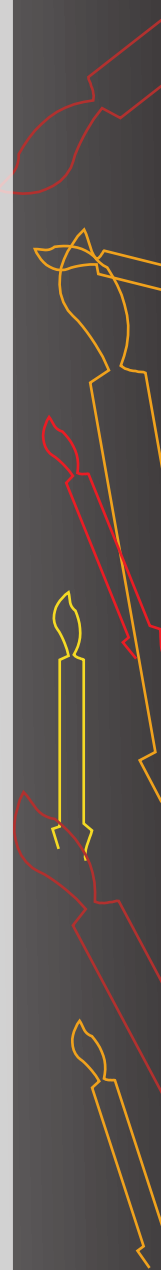
א. מְלַבֵּד מִצוֹת הַדְּלָקַת נֵר הַנֶּפֶךָ תְּקוּנוֹ הַכְּמִים תְּקוּנוֹת נוֹסְפוֹת שֶׁנִּזְכָּר בָּהֶן אֶת הַנֵּס הַגָּדוֹל שֶׁעָשָׂה ה' לָעַם יִשְׂרָאֵל: (1) בְּמִשְׁפָּךְ שְׁמוֹנֵת יְמֵי הַחֲנֻכָּה מְזִכְרִים בְּתַפְּלָה וּבְכִרְפַת הַפָּזוֹן אֶת הַנְּסִים הַגָּדוֹלִים שֶׁעָשָׂה ה' לְבָנָיו יִשְׂרָאֵל. מוֹסִיפִים וְאוֹמְרִים: 'על הנסים ועל הנפלאות... שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבְרָהָם בְּיָמָיו הָהֵם בְּזָמַן הַזֶּה, בְּיָמֵינוּ מוֹתֵתִיהוּ כֵּן יוֹחֲנוּ כְּהוֹ גָּדוֹל...' בְּכִרְפַת הַפָּזוֹן אוֹמְרִים 'על הנסים' בְּכִרְכָּה הַשְּׁנִיָּה, הוּא בְּרִפְת 'נוֹדָה לָךְ'. (2) כָּל יוֹם אוֹמְרִים 'הַלֵּל שְׁלָם' עִם בְּרִכָּה. כֵּן אֲנוּ מְמַיְמִים אֶת הַמִּצְוָה שֶׁלְּכַעוֹ הַכְּמִים בְּיָמֵינוּ הַחֲנֻכָּה - 'לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל' עַל הַנֵּס.

ב. הַיּוֹם נַעֲסֵק בְּפִרְטֵי אֶמִירַת 'על הנסים' בְּכִרְפַת הַפָּזוֹן:

● אם שְׂכַח וְלֹא אָמַר 'על הנסים' בְּכִרְפַת הַפָּזוֹן, וְנִזְכָּר לְאַחַר שְׁסִים בְּרִפְת הַפָּזוֹן, אֵינוֹ חוֹזֵר.

ג. אם שְׂכַח לֹמַר 'על הנסים', אִךְ נִזְכָּר לִפְנֵי שֶׁגִּמַּר אֶת בְּרִפְת הַפָּזוֹן:

● אם עָדְיוּ לֹא סִיִּים אֶת בְּרִפְת 'נוֹדָה לָךְ', כְּלוֹמַר עָדְיוּ לֹא אָמַר 'כְּרֹאָה אַתָּה ה' עַל הָאָרֶץ וְעַל הַפָּזוֹן, וְאַפְלוּ כִּכְר אָמַר 'כְּרֹאָה אַתָּה' אֶבֶל לֹא אָמַר אֶת שֵׁם ה', חוֹזֵר לְתַחֲלַת 'על הנסים' וְאוֹמֵר מִשָּׁם וְאַיְלָךְ. דִּין זֶה טַיִם אֶפְלוּ כִּכְר הַזְּכִיר אֶת שֵׁם ה' בְּתוֹךְ הַכְּרֹאָה עֲצָמוֹ, שֶׁאָמַר 'ועל הכל ה' אֶלְקֵינוּ, אִךְ עַל פִּי

שקיעת החמה

בני ברק 41:44

ירושלים 45:44

א. היום בסעודת שַׁבָּת, כְּמוֹ בְּכָל שַׁבָּת, נִזְכֵּר לְהַגִּיד בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן גַּם 'רִצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ'. אֲמִירָה זוֹ אֵינָה דוֹמָה לְאֲמִירַת 'עַל הַנְּסִים' - אִם שׁוֹכְחִים לומר 'רִצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ' בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן, צְרִיכִים לַחֲזֹר עַל הַבְּרָכָה מִתְחַלְתָּה! דִּין זֶה נִכּוֹן הוּא לְמִי שֶׁשָּׁכַח לומר 'רִצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ' בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן שְׁאַחַר סְעוּדַת לַיִל שַׁבָּת, וְהוּא לְמִי שֶׁשָּׁכַח לומר 'רִצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ' בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן שְׁאַחַר סְעוּדַת הַיּוֹם. אִלֵּם מִי שֶׁשָּׁכַח זֹאת בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן שְׁאַחַר סְעוּדָה שְׁלִישִׁית אֵינּוּ צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ.

תּוֹרַה אֹר

ב. יוֹדְעִים אַתֶּם מַהוּ הַהֶסְכֵּךְ לְכָל הַדְּבָרִים שֶׁפְּסָעִיף הַקּוֹדֵם? וְגַבְּנוּ הַפֶּלֶל בְּדַבְרִים הַלְלוּ הוּא: יֵשׁ הַרְבֵּה יָמִים קְדוּשִׁים וּמִתְקַדְּמִים - שַׁבָּתוֹת, חַגִּים, חֲנֻכָּה וּפְרָיִם. בְּחֻלְקָם יֵשׁ חוֹכְהָ לְאֶכֶל סְעוּדָה. כְּאֲשֶׁר יֵשׁ חוֹכְהָ לְאֶכֶל סְעוּדָה בְּיוֹם זֶה - מְכַרְחִים לְהַזְכִּיר אֶת הַיּוֹם בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן, וְאִם שׁוֹכְחִים - צְרִיכִים לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ שׁוּב.

ג. לְכוּ בְּשַׁבָּת, שֶׁפֶה יֵשׁ חוֹכְהָ לְאֶכֶל שְׁתֵּי סְעוּדוֹת פֶּת [כְּלוֹמַר לְטוֹל יָדִים וְלֹאכֵל חֻלָּה], אִם שׁוֹכְחִים 'רִצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ' בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן שֶׁל אַחַת מִשְׁתֵּי סְעוּדוֹת אֵלּוּ, יֵשׁ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ שׁוּב. אִלֵּם בְּסְעוּדָה שְׁלִישִׁית אֵין חוֹכְהָ לְאֶכֶל פֶּת דִּיקָא, וְעַל כֵּן אִם שׁוֹכְחִים לומר 'רִצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ' בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן, אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. גַּם בְּיוֹם טוֹב יֵשׁ חוֹכְהָ לְאֶכֶל שְׁתֵּי סְעוּדוֹת פֶּת, וְאִם שׁוֹכְחִים לומר 'יַעֲלֶה וְיִבּוֹא' בְּאַחַת מִסְעוּדוֹת אֵלּוּ, יֵשׁ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. וּבִסְפָר כֶּף הַחַיִּים פָּסַק כִּי אֵין לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ אֶלָּא כְּאֲשֶׁר שָׁכַח בְּלַיִל יוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל חַג הַפֶּסַח [לַיִל הַסֵּדֶר] אוֹ בְּלַיִל יוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל חַג הַסֵּפּוֹת.

ד. אִם שָׁכַחְנוּ לומר 'רִצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ' וְנִזְכַּרְנוּ קֹדֵם שֶׁאֲמַרְנוּ אֶת הַבְּרָכָה הַרְבִּיעִית [בְּרָאָה... הַקּוֹל אֲבִינוּ מִלְּפָנֵינוּ...], וְאֶפְלוּ כִּכָּר הַתְּחִלְנוּ בְּרָכָה זוֹ, אֶלָּא שֶׁאֲמַרְנוּ רַק 'בְּרָאָה אֲתָה ה' אֱלֹהֵינוּ מִלֵּךְ הָעוֹלָם' וְלֹא הִמְשַׁכְּנוּ 'הַסֵּל', אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר לְהַתְחַלֵּךְ, אֶלָּא אֲפֹשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ וּלְבָרֵךְ אֶת הַבְּרָכָה שֶׁתְּקַנּוּ חַז"ל לְאֲמָרָה בְּמִקוֹם רִצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ (וְהִיא מוֹסִיפָה בְּהַרְבֵּה מִטְּפָסֵי הַזְּמִירוֹת וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן) בְּמִקוֹם זֶה.

זְכָר לַמִּקְדָּשׁ

”מִפְחִידוּ”

”לֹא מִפְחִיד בְּכָלָיו”

”כִּן מִפְחִיד לְהִשְׁאִיר בְּבֵית לְבָדוּ”

”אֶפְשָׁר לְגַנְבוּ”

”לֹא נִכּוֹן, ה' שׁוֹמְרוּ”

הִיָּה זֶה בְּשַׁעַת הַהֶפְסָקָה. הַתּוֹכַחְנוּ בְּלִהֵט אִוֹדוֹת הַעֲלִיָּה שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל לְרַגֵּל, כְּאִשֶּׁר בְּתִיָּהֶם שֶׁל הָעוֹלָם נוֹתְרוּ שׁוֹמְמִים, דָּבָר שֶׁמִּזְמִין שְׂכָנִים חֲמֻדָּנִים, גְּנָבִים וְסִתָּם אֲנָשִׁים רַעִים לְהַכְנִס לְבֵית וְלַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּבִתּוֹךְ שְׁלָהֶם...

שִׁימִי טַעַן שְׁצָרֶיךָ לְהִשְׁאִיר מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל בֵּית לְשִׁמּוֹר עָלָיו, וְחֻטְאֵי הַזִּדְעָקָה שֶׁ”אִם ה' לֹא יִשְׁמָר עִיר שְׂוֹא שֶׁקֵּד שׁוֹמֵר”.

בְּלִהֵט הַנִּכּוֹחַ לֹא שְׁמַעְנוּ אֶת הַפַּעְמוֹן שֶׁצָּלְצַל, וְאִף לֹא הִבְחִינוּ בְּרַבִּי שֶׁעָמַד מֵאַחֲרֵינוּ מַחֲיָה.

”כְּאִשֶּׁר עָלוּ יִשְׂרָאֵל לְרַגֵּל לִירוּשָׁלַיִם”, הַחֵל הַרְבֵּי מִתְתָּהוּ לְסַפֵּר, ”נַעֲשֵׂוּ לָהֶם נְסִים גְּדוֹלִים בְּבֵיתֶם. מַעֲשֵׂה בְּאֲדָם שֶׁשָּׂכַח לְנַעַל אֶת בֵּיתוֹ וְעָלָה לִירוּשָׁלַיִם. כְּאִשֶּׁר חָזַר, מָצָא אֶת הַנְּחֹשׁ קָשׁוּר בְּטַבָּעוֹת דִּלְתוֹתָיו כְּדִי לְשִׁמּוֹר עַל הַבַּיִת מִפְּנֵי גְנָבִים.

וְדַאי יִדְוַע לָכֶם הַמַּעֲשֵׂה בְּשֵׁנֵי הָאֲחִים מֵאַשְׁקוֹן שֶׁעָלוּ לְרַגֵּל. שְׂכִנְיָהֶם הַגּוֹיִים, שֶׁמָּזָה זְמַן רַב תִּכְנְנוּ לְרוֹקֵן אֶת הַבַּיִת, חִפּוֹ שֶׁהִלְלוּ יַעֲזְבוּ

כָּפָר הַתְּקַשְׁרֵת לְעֵלְפֵיכֶן:

03-617-1155 073-2951155

שְׂוֵית עַל בְּשִׂיחוֹת קְצוֹל בַּתּוֹרָה?

אִם אֵינְךָ יוֹדֵא מֵהַרְבֵּי!

בְּפִרְטִים בְּאֵלֵינוּ בְּשִׂיחוֹת 76

הַפְּזִירָה בְּבִתְיָה אֲרֻגְנָה עִם חֲנוּכּוֹתֶיהָ אֶפְרַיִם סְפָגְנִיּוֹת מְשֻׁטָּפוֹת. כָּל בֵּית הַבִּיָּאָה שְׁקִיט קוֹמַח כְּכֹפֶת שְׂאִינָה מוֹחֶבֶת כְּהַפְרָשֶׁת חֶלֶה, וְיוֹחֲדוּ הַכִּינּוּ בְּצֶק גָּדוֹל. לְאַחַר מִכּוֹן חִלְקוּ אֶת הַבְּצֶק וְנִתְּנוּ לְכָל אַחַת כְּפֹת קֻטְנָה שֶׁמִּמּוֹנָה הַכִּינּוּ מְסֻפָּר סְפָגְנִיּוֹת. הָאֵם הֵן צְרִיכוֹת לְהַפְרִישׁ מֵהַבְּצֶק חֶלֶה בְּכִרְכָּה?

צִוּוֹת הַתּוֹרָה

מעשי החכמים

פעם ישבו מספר חסידים בבית מדרשו של הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'וב, ושוחחו ביניהם בענינים של מה ככה. לפתע נכנס הצדיק וחקרם לפשר שיחתם. בשו החסידים לענות כי דברו על דא ועל הא, שיחות חליו, ועל כן שתקו.

משפציר בהם הרבי, ענו בכלפה ששוחחו אודות עשירותו המפלגת של הגרף פוטוצקי, שאינו מחסר דבר מתענוגי העולם הזה. משרתיו רוכשים בעבירו את האכל המושבח ביותר, היולה שלו משתרעת על פני מאות פרסאות ומרהטות כמיטב הרהיטים, כרפורה רתומה לסוסים לכנים אפירים ממתינה בפאתי היולה לעת הצר, ועוד ועוד.

"ולא עוד", הוסיף אחד החסידים בעינים בורקות, "פאשר חפץ הגרף פוטוצקי להחליק על השלג ביום מיצי, משרתיו מרוקנים שפי ענק מלאים סכר ועליהם הוא מחליק..."

עצום הרבי ושאל: "ו...נרות חנכה הוא מדליק?"

"לא, והלא גוי הוא!" תמהו החסידים. "אם כן", הפטיר הרבי בכוח, "אין לו טעם פתענוגי העולם. מצוה אחת של הדלקת נרות חנכה היא מעגב רב לאדם יותר מכל מנעפוי העולם הזה..."

את ביתם וכן יוכלו לבצע את זממם, ביום הבחינו באחים מסתובבים בבית הלון וחזור. הם הבינו כי הפעם נשארו האחים בביתם.

מספר ימים לאחר מכן דפקו בבתיהם האחים ובידיהם פרות ארץ ישראל. "מנין לכם פרות אלו?" תמרו השכנים, "וכי לא עליכם השנה לרגל? ראינו אתכם בביתו!"

"נסענו, ודאי נסענו" אמרו האחים בהתרגשות, כאשר ספרו להם השכנים לתדהמתם כי ראו אותם בביתם. לא היה להם מה להשיב, אלא לומר שפנראה היו אלו מלאכים ששלח הקב"ה לשמור על ביתם...

קראו השכנים הגויים ברגש: "ברוך ה' אלקי ישראל שלא עצבם ולא יעזבם!"

אָבָא טוֹאַל הַיְלָדִים קְטוֹבִים

אַמוֹת הָעוֹלָם הֵיטָה תְּקִיפָה עַל יִשְׂרָאֵל וְלֹא הִדְלִיקוּ בְּבֵיתָם אֶלָּא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְנִשְׁאַרָה תְּמַנָּה זֶה גַם בְּזַמַּן הַזֶּה. (שׁו"ת הַרִיב"ש קי"א)

5. ש. שָׁמֹן שֶׁנִּשְׁאַר מִהַדְּלָקָה בַּיּוֹם הַשְּׂמִינִי, הֲאֵם לְשַׁמְרוֹ לַשָּׁנָה הַבָּאָה לְנֵרוֹת חֲנֻכָּה?

ת. אָסוּר לְשַׁמְרוֹ לְנֵרוֹת חֲנֻכָּה אֶלָּא שׁוֹרְפוֹ, דְּחִישִׁינן לְתַקְלָה שִׁיבוֹא לְהַדְלִיק וְלֵהֲנוֹת מִמֶּנּוּ מִשׁוּם שֶׁהוֹקְצָה לְמִצְוֹתָיו. (שׁו"ע תרע"ז ד' ומו"ב ס"ק י"ט)

6. ש. הֵיכֵן יֵשׁ רִמְזֵי לְחֲנֻכָּה בַּתּוֹרָה?

ת. א. בְּפָרָשַׁת אֶמֶר (כד, א) מְנוּיִים כָּל מוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה שֶׁבָּת, פֶּסַח, שְׁבִעוֹת, רֵאשִׁית הַשָּׁנָה, יוֹם כְּפָאִים וְסִפּוֹת, וּמִיַּד אַחֲרֵי כֵן כָּתוּב "צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיהָ שֶׁמֶן זַיִת כְּתִית לְפָאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד". (ס' הַרוֹקַח עה"ת פר' אָמֹר)
ב. אֵם תְּסַפֵּר מִהַמְּלָה בְּרֵאשִׁית כ"ה מְלִים תְּגִיעַ לְמַלְכָה "אוֹר".
ג. כְּשֶׁתְּמַנָּה אֶת מִסְעוֹת בְּנֵי תְּמַצָּא שֶׁהַמִּסְעָה הַכ"ה בְּמִדְבָר הִיָּה "וַיַּחֲנוּ בְּחֻשְׁמוֹנָה" רִמְזֵי שֶׁכָּכ"ה בְּכֶסֶל עֲתִידִים חֻשְׁמוֹנָאִים לְנוֹחַ מְאוּיָבִיָּהֶם. (בַּמְדַּבֵּר לֵג, כט)

7. ש. מָה אָסוּר לַעֲשׂוֹת חֲצִי שְׁעָה קֹדֶם הַהִדְלָקָה?

ת. אָסוּר לְאָכַל סְעוּדַת קִבְעָה וְכֵן אָסוּר לִישֵׁן אֶפְלוּ מִעַט וְכֵן אָסוּר לְהִתְחִיל

1. נְשִׁים יֹאמְרוּ הֵלֵל בְּחֲנֻכָּה? וְהֲאֵם יְכוּלוֹת לְכַרֵּךְ עֲלֵיוֹ?

ת. יֹאמְרוּ, לְמַנְהֵג הַסְּפָרָדִים עַל פִּי הַשְּׁלַחַן עֲרֹךְ אִין מְבָרְכוֹת עַל מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁהַזַּמַּן גָּרָמֹן וְנְשִׁים אֲשֶׁכְּבָאִית יְכוּלוֹת לְכַרֵּךְ. (פְּסָקִי תְּשׁוּבוֹת ס' תרפ"ג אוֹת א')

2. ש. אֵיזוֹ הַלְכָה נֹאמְרָה כְּשֶׁמִּקְרַב אֶת הָאִשׁ לַפְּתִילָה?

ת. לֹא יִסְלַק יָדוֹ מִהַדְּלָקַת הַנֵּר עַד שֶׁיִּדְלִיק אֶת רֹב הַפְּתִילָה הַיּוֹצֵאת מִהַנֵּר. (שׁו"ע תרע"ג ב' בְּאֹר הַלְכָה)

3. ש. אֵיזָה מְזֻמּוֹר טוֹב לּוֹמֵר 7 פְּעָמִים סְגֻלָּה לְשִׁמְרִיהָ לְאַחַר הַהִדְלָקָה?

ת. "וַיְהִי בַעַם וְכו' יִשָּׁב בְּסֵתֶר עֲלֵיוֹן וְכו'" (בְּן אִישׁ חֵי ש"ר וַיִּשָּׁב כ"ג בְּשֵׁם מל"ח)

4. ש. מִדּוּעַ מְבָרְכִים עַל נֵרוֹת חֲנֻכָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּבִרְכָה?

ת. א. כִּדִּי לְהוֹצִיא אוֹרְחִים שְׂאִין לָהֶם בֵּית לָלוֹן ב. (אֲרָחוֹת חַיִּים הַלְכוֹת חֲנֻכָּה י"ז)
ב. מִשׁוּם שֶׁבֵּית כְּנֶסֶת הוּא מְקַדָּשׁ מִעַט וַהֲרִיזָה זְכָר לְגֵס הַמְּנוֹרָה שְׂאֵרַע בְּבֵית הַמְּקַדָּשׁ. (סֵפֶר הַמְּנוֹהֵג אוֹת קמ"ח)
ג. מִפְּנֵי שֶׁבְּרַבִּים מְצִיִּים שָׁם וַיִּשׁ בְּזָה פְּרִסְמוּי נִיֶּסָא (שׁו"ע תרע"א ז' ומו"ב ס"ק מ"ז)

ד. מִשׁוּם תְּמַנָּה שְׁתֵּי הַזָּמַן שֶׁיִּד

תורה?

ת. לדעת השלחן ערוך: מותר מופני שכלם ברות מצוה, ולדעת הגר"א יש לאסור פיון שאסור לעשות אפילו תשמיש קדשה לאור הנר. (סי' תרע"ד ס"ב ומ"ב ס"ק ט')

13. ש. באיזה צד מדליקים את נרות החנכה בבית הכנסת ומדוע?

ת. בצד דרום, זכר למנוחת בית המקדש שהיתה מנוחת בדרום ההיכל. (שו"ע תרע"א ז')

14. ש. האם מותר להתפלל לאורן של נרות חנכה שהדלקו בבית הכנסת בתוך החצי שעה?

ת. אסור. (שו"ע תרע"ג א' ומ"ב ס"ק י"ג)

15. ש. מה יעשה על מנת שהסעודות בחנכה יחשבו לסעודות מצוה?

ת. יאמר זמירות ותשכחות להשם ויתברך בסעודות אלו וכן יאמר דברי תורה ואז נחשבות לסעודות מצוה לכל הדעות. (שו"ע תרע"ב)

16. ש. מה יעשה מי ששכח לומר "על הנסים" בכרפת הפזון ונזכר לאחר שאמר ברוך אתה ה' של על הארץ ועל הפזון ומדוע?

מלאכה ממשקת. (מ"ב תרע"ב י' שער הציץ י"ד)

8. ש. נזכר אחרי ההדלקה שלא ברוך, אילו ברכות יברך?

ת. שעשה נסים, וזים הראשון גם שהחנינו. (בא"ח שנה ראשונה וישב י')

9. ש. איך יתכן שאדם יברך בלא להדליק?

ת. כשאין לו היכן להדליק ואין מדליקים עליו, מסתמל על נרות חבירו בתוך חצי שעה מזמן הדלקתו ומברך שעשה נסים, וזים הראשון גם שהחנינו. כיון שעיקר מצות נרות חנוכה הוא כדי לפרסם הנס. (שו"ע תרע"ו ג' ומ"ב ס"ק ו')

10. ש. האם יכול להדליק נר חנכה ולאחזה בידו כל זמן מצוה, ומדוע?

ת. לא, שהרואה חושב שלצרכו אחזה. (שו"ע תרע"ה א' ומ"ב ס"ק ז')

11. ש. למנהג הספרדים שמדליק רק ראש המשפחה, האם יתן אדם לילדיו להדליק את נרות ההדור?

ת. יכולים להדליק את נרות ההדור ולדעת הבא"ח יתן להם להדליק רק את השמש. (בא"ח תרע"א פ"ב פ"ג)

12. ש. האם מותר להדליק נר מנר החנכה בתוך החצי שעה לצורך למוד?

21. ש. איך קשורים "אנשי השוק"

לחנכה?

ת. צריה לשים שטון שטיספיק עד שתקלה רגל מן השוק. (תרע"ב א')

22. ש. כיצד תתכן הוצאת שלשה ספרי

תורה בחנכה?

ת. שלשה ספרי נפתחים כשחל ראש חדת טבת בשבת: שבת, ראש חדת, וחנכה. (שו"ע סי' תרפ"ד ס"ג)

23. ש. מה ההבדל בין נס חנכה לנס

פורים לגבי הסעודות?

ת. בנס חנכה אין הסעודות מצוה, מפני שהגזרה היתה על הנשמות להכחידן ולבטל העבודה, ואלו בפורים היתה הגזרה להשמיד ולהרג הגופות ולכן הסעודות מצוה. (שו"ע תרע"ב ו' ס"ק 26)

24. ש. מתי מתחיל המדליק לומר

"הנרות הללו ומדוע?"

ת. לאחר הדלקת הנר הראשון, שצה עקר חייב מצות ההדלקה. (שו"ע תרע"ד ו' ס"ק ח')

25. ש. איזה עוד נס נוסף המוצא

בבניא נעשה בשמן?

ת. כששר אלישע ברה את אשת עובדיה נעשה נס ובתמלאו כליה בשמן. (מלכים ב', ד')

26. ש. לבתו של איזה תנא נתחלף

חמץ בשמן בעת הדלקת נרות ואיזו

ת. אינו חוזר, היות ואינו מהתורה, וטוב שיאמר על הנסים באמצע הרחוק. (שו"ע תרפ"ב א' ומ"ב ס"ק ג')

17. ש. שטן שהנח מתחת למטה וישנו

עליו בליה, האם מתר להדליק בו?

ת. יש מתירים כשאין לו שמן אחר "שומר מצוה לא ידע רע" ולדעת הבא"ח אסור. (פסקי תשובות סי' תרע"ג ה')

18. ש. מהי "זאת חנכה"?

ת. היום האחרון של חנכה שקוראים בו "זאת חנכת המזבח" (ס' בני יששכר) לפי דעת הפעל שם טוב הקדוש ביום זה מוסר הקדוש ברוך הוא את גזרי הדין שנתחמו ביום הפורים. (ספר טעמי המנהגים עמ' שס"ג)

19. ש. איך ינהג מי שיש לו שטן

לתשעה נרות?

ת. ביום השני ידליק שני נרות וגשאר הלילות ידליק אחד בכל לילה. (שו"ע תרע"א א' ומ"ב ס"ק ה')

20. ש. מה הקשר בין המספרים דלהלן

לחנכה: 3, 7, 10, 20 ?

ת. צריה להניח החנכיה מעל 3 טפחים. ועל פי הסוד טוב להניחה מעט מעל 7 טפחים (בא"ח) ומצוה להניחה בתוך 10 טפחים, ובתוך 20 אפוא ולמעלה מ-20 אפוא פסולה. (שו"ע תרע"א ו')

השאלות על המועדים
בלקחו מתוך

”ספר שולחן המועדים”

שיצא בקרוב,

ע”י הרב ציון מלכה שליט”א

עוד מספרי הרב-

ניתן להשיג אצל המחבר

רח' אמרי חיים 5 ב"ב

טל': 03-6742581

ובחנויות המובחרות

תשובה קבלה?

ת. לכתו של ר' חנינא בן דוסא, והשיב לה
”מי שאמר לשמן שיידלק יאמר לחמץ
שיידלק”. (מענית כה.)

27. ש. מהו הטעם שיש נוהגים בחנכה לשחק בסביבונים?

ת. המתאים הקדושים בילדותם התחבאו במערה ללמוד תורה, וכאשר נסו לתפקם הוציאו הסביבון ואמרו שהם רק משחקים. (פסקי תשובות סי' תר"ע הערך 26 בשם אוצר מנהגי ישורון)

28. ש. כיצד גברה יהודית על אליפוננוס מלך יון?

ת. יהודית האכילה את אליפוננוס מלך יון גבינה כדי שיצמא וישתפר וימכור ויכר הצליחה להרג אותו. (שו"ע תר"ע א' ומ"ב ס"ק י')

29. ש. איזה דבר אמר שלמה שהוא טוב יותר משמן?

ת. ”טוב שם משמן טוב”. (קהלת ז' א')

30. ש. מה הקשר בין הדלקת נרות חנכה לתפילין?

ת. את שניהם צריך להניח בשמאל. (שו"ע תרע"א ז' וס' כ"ז ס"א)

40. ש. איך קראו לבנו של מתתיהו שנהרג על ידי פיל?

ת. אלעזר. (מגילת החשמונאים)

נר מצוה

לברך עליהם בנפרד.
ה. אם לשי בציק לספגניות [שנעשות בבתגון] בכמות גדולה, יש להפריש ממונו 'חלה', אולם יפריש כלא ברכה, כיון שאין הספגניות נאפות אלא מתבשלות. אם חלק מן הציק שהוכן לספגניות נאפה בתנור, אפילו אם אין זה אלא חלק קטן, מפרישים מכל הציק חלה בברכה.
ו. נוהגים לאכל גם מאכלי חלב זכר למאכלי חלב שהאכילה יהודית, כמו של יוחנן פהו גדול, את אליפורוס, שר צבא יון, ועל ידי כך נרדם ויכלה להרגו.
ז. בסעודות ובמסבות לכבוד החנכה יש לשיר זמירות ותשפחות לכבוד ה', ובכך סעודות אלו הופכות ל'סעודות מצוה'. אף אין להרבות בהן כדי לא לבטל מלמוד התורה, השקולה כנגד כל המצוות.

א. ודאי אכלתם ספגניות בימי החנכה, אם לא חמט, אז לפחות אחת... האם השבתם מדוע אוכלים אותו דוקא בחנכה? יש אומרים שהספה לאכילתו היא עבדת היותו מטוגנת בשמן, משום שרוצים להזכיר את נס פה השמן שנעשה בחנכה.

הכה ונלמד כמה דינים הנוגעים לספגניות.

ב. ברפת הספגניות היא 'פורא מיני מזונות' לפני האכילה ועל המחיה' לאחר האכילה.

ג. אף אם אכל כמות גדולה של ספגניות [המטוגנות בשמן עמוק] בשער 'קביעות סעודה', מברך אחריהן את הברכות האמורות [ולא כשאר מיני מזונות אפיים, שאם קבע עליהם סעודתו ואכל כמות גדולה מברך 'המוציא' וברפת המזון]. וירא שמים יחמיר לאכל כמות כזו רק בתוך סעודת פת ויכא שאכילן לשבע.

ד. אם טועמים מהרפה או מהספר שבספגניות, ואין אוכלים את הספגניה עצמה, יש לברך עליהם 'שהכל'. אבל כשהם נאכלים יחד עם הספגניה - ברפת 'פורא מיני מזונות' שמברכים עליה פוסרת גם אותם, ואין צורך

שקיעת החמה

בני ברק 4:42

ירושלים 4:46

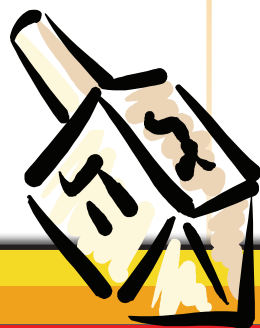
א. הזכרנו לעיל את הדיון שהאוכל כפואת רכה של מזונות אפייים נוטל ידיו ומברך על אכילתו 'הפוציא' וברכת המזון. הספכה לכך היא שפאך מזונות אפייים נחשבים כמו לחם. אין נוטלים עליהם ידים ואין מברכים עליהם 'הפוציא' וברכת המזון, לפי שאינם נאכלים בדרך כלל לשם שביעה, אלא לשם מענוג. אולם האוכל מהם כפואת גדולה - נחשבת אכילתו פאלו קבע עליהם את סעודתו, ועל כן הוא צריך לברך עליהם כפי שמוברכים על לחם.

תורה אור

ב. אם אכל אדם מיני מזונות, ובתורה אכילתו החליט לאכל עוד ועוד, עד שישי בידו כפואת של קביעות סעודה - יברך ברכת המזון, אף אם מתחלה ברה רק 'פורה מיני מזונות', לפי שלא התכוון לאכל כפואת פה גדולה. כשפחליט להוסיף ולאכל מן המזונות - אם יש באותה כפואת שהוא מתכוון לאכל עתה שעה של קביעות סעודה, עליו לפול ידים ולברך 'הפוציא' [ובספר כף החיים כתב שאינו מברך עתה שוב אלא אם לא הסיח דעתו מברכה ראשונה].

ג. יש אומרים ששעה קביעות סעודה הוא בערך מ-200 גרם ויותר, ויש אומרים שהוא כשעה שאדם רגיל לאכל.

ד. צריכים להזהר בכך בפרט באכילת פיצה. אף אם אותה פיצה אינה נחשבת לחם [כגון שיש פה טעם השונה מאד מטעמו של לחם או שהיא נלווה בכמי פרות וכדומה], מכל מקום אם אוכלים כפואת גדולה ממנה [כגון שני משלשים] עשויים להגיע לידי קביעות סעודה, ויש לברך עליה 'הפוציא' וברכת המזון.

יום ראשון כט בכסלו, נר חמישי של חנוכה

זְכָר לַמִּקְדָּשׁ

הִיָּה זֶה לְאַחַר הַמִּבְחָן בְּמִשְׁנֵה. יִדְעֵנּוּ הַיִּטֵּב בְּמִבְחָן, וְרַבִּי מִתְּתִיָּהוּ, שֶׁהִיָּה שְׁבַע רְצוֹן, אָמַר: "הַיּוֹם נֵצַא לְסִיּוּר מִיָּחָד".

לְסִיּוּר? הַבְּטָנוּ מִבְּעַד הַחֲלוּנוֹת אֶל הָרְחוּב הַמְּשֻׁלָּג. הָרְחוּב כָּלוּ כִּפְסָה בְּלָבָן. נֵצַא לְסִיּוּר? בְּשֻׁלְגָ? אִינִי? חִיָּרָ שׁוֹבֵב רָצַד בְּעֵינָיו שֶׁל הָרַבִּי. "נֵצַא לְסִיּוּר מִ...הַכֶּתֶה. עֲצֵמוּ אֶת עֵינֵיכֶם וְנִפְלִיג מְאוֹת נְטִימִים אַחֲרֵינִית, אֶל תְּקוּפַת בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁנִי". עֲצֵמֵנו עֵינֵינוּ וְהִקְשִׁבֵנו מִפְתָּעִים לְהַדְרֵכְתוֹ שֶׁל הָרַבִּי.

"נִדְמִין לְעֲצֵמֵנו כִּי אֲנִי צוֹעֲדִים כְּעַת בְּרְחוּבוֹת יְרוּשָׁלַיִם, עוֹלִים יָחַד עִם כָּל עוֹלֵי הָרֶגֶל אֶל בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ לְהַקְרִיב קִרְבָּנוֹת. הִנֵּה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם. מִכָּל צֶדֶד נֹכַח לְהַבְחִין בְּאֲנָשִׁים הָרַבִּים הַגּוֹדְשִׁים אֶת הַמָּקוֹם וְנֹכַח לְהָרִיחַ אֶת רִיחַ הַקְדָּשָׁה, רִיחַ הַקְטָרֶת".

תִּיאָרוּ שֶׁל הָרַבִּי הִיָּה חַי וְמֵרַתֵק, יִכְלֵנו לְרִאוֹת בְּדַמְיוֹנֵנוּ אֶת סֵלֵי הַבְּפֹרִים וְאֶת הַשְּׂוָרִים הַמוֹבְלִים לְקִרְבָּן...

"...וְאֶבְרָתָן לְרִאוֹת מִרְחוֹק אֶת עֵשֶׂן הַמִּזְבֵּחַ. רְאוּ אֵיזָה פְּלֶא, הַעֲשֵׂן עוֹלָה בְּקוֹ יְשָׁר הַשְּׂמִימָה, יְשָׁר מִמֶּשֶׁ! אַף הָרוּחוֹת הַחֲזָקוֹת הַנּוֹשְׁבוֹת עִתָּה בִּירוּשָׁלַיִם אֵינֵן מִכְבוֹת אֶת הַעֲשֵׂן וְאֵינֵן מִפְּרָזוֹת אוֹתוֹ לְצַדִּדִּים!"

"וְלֹא כִּפְתָה הָרוּחַ אִשׁ שֶׁל עֲצִי

פֶּקֶד הַתְּקִיפֶת לְטִלְפֹּן:
03-617-1155 073-2951155
וְעוֹתֵם בְּשִׁעֲלוֹת קִבְלָה בַּתְּוֹרָה?
אִם כֵּן, אֵיךְ לִצַּד לְעֵרָה!
בְּפִרְטִים בְּרִאשִׁיּוֹן פֶּסָאִי 7-6

הַלְמוֹד בִּימֵי הַחֲנֻכָּה הַסְתִּימִים כְּשֶׁעַת הֵיכָל הַיְלָדִים מְהֵרָ לְשׁוּב לְבֵיתָם פְּדִי לְהַתְאַרְגֵּן לְהַדְלֵקַת הַנְּרוֹת. תִּימִים מְהֵרָ מֵאִד וְנִסַּע לְבֵיתוֹ בְּאוֹפִנְיוֹ, לְפַתֵּחַ כָּאֵל שְׂמֵעוֹן, אַחֲרָיו הַצְטֵרֶף גַּם גְּדִיל וְהֵם נִתְלוּ מֵאַחֹר. הָעֵמֶס הָרַב גָּרַם לְכָל הַשְּׁלִטָּה לְפַל יַחְדָּו... לֹא זֹ כְּלָבֵד, אֶלָּא שֶׁגַם הָאוֹפִנִים נִשְׁבְּרוּ וַיֵּצְאוּ מִכָּל שְׂמוּשָׁה. מִי חָיֵב בְּנִצְקִים?

צִוֵּי הַתְּוֹרָה

מעשיו חכמים

מעשה היסטורי זה מספר מזה דורות רבים: יענקל עבד לפרנסתו בחטיבת עצים. בשל כך הצרף לשהות ביער זמנים על גבי ימים, ואף היה עליו ללון שם. בהגיע ימי החנכה היה נוטל עמו חנכיה על מנת להדליקה בביתו שביער.

שנה אחת בימי החנכה, כאשר הגיע ליער, התנפלו עליו שודדים, גזלו את כספו ורצו להרוגו. התחנן לפניהם יענקל שישחררוהו, אולם דבריו היו לשוא. משראה כי אינם שומעים לתחנוניו, בקש מהם להתחשב בבקשתו האחרונה ולאפשר לו אף נרן להתפלל תפלת ערבית ולהדליק נרות חנכה. מחשבתו היתה כי לפחות יקיים כמה מצוות קדם מותו.

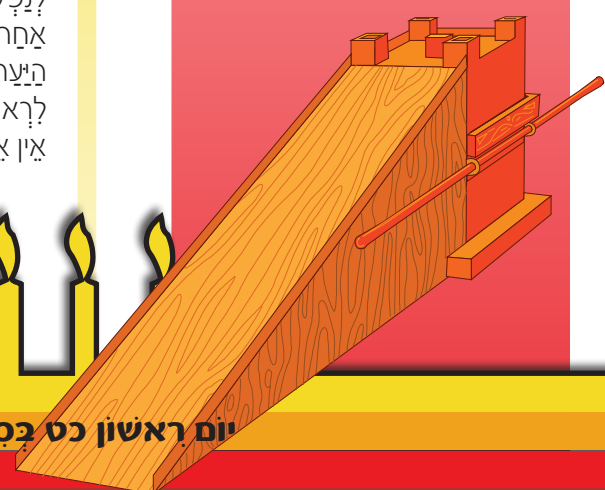
השודדים נתנו את רשותם, ויענקל פנה להתפלל ולהדליק את הנרות. כשסיים להדליק את הנרות, הגיח לפתע פריץ חמור סבר ובידו רובה... חיש מהר קשר את השודדים ושחרר את יענקל לנפשו...

אחר כך הוא סיפר ליענקל: "עברתי בצדי היער והבחנתי באור מאיר. סרתי מהדרך לראות את מקור האור, וכך הגעתי הנה..." אין אלו, אלא נרות החנכה שהצילו את יענקל ממות בטוח...

המערכה! צ'וט חנוכי. "אכן", נהנה רבי מתתיהו, "היה זה ניס גלוי!"

"הרבי, מה נמצא על המזבח?" "ש'לש מערכות של איש ועצים היו מכינים בראש המזבח בכל יום: ראשונה מערכה גדולה, שעליה היו מקורבין את התמיד עם שאר הקרבנות. מערכה שנייה קטנה בצדה, שממנה היו לוקחין איש במחתה להקטיר קטרת בכל יום. ומערכה שלישית אין עליה כלום, אלא לקיים מצות האיש, ש'נאמר 'איש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה'.

"האיש שעל המזבח", סיים רבי מתתיהו, "ירדה מן השמים כש'בנו את המזבח, והיתה דולקת תמיד ללא הפסקה!"

עַר מִצְוָה

ויסוים את תפלתו.

ד. אף שאמרנו שמי ששכח 'על הנסים' אינו צריך להתפלל שוב, בכל זאת חובה לזכור לאמרה מדי תפלה ותפלה! תפלה זו חשובה מאד. פוסקי ההלכה דנים במקרה שאדם עומד בתפלה ושומע שמתקף החץ מגיע לומר 'קדשה', ואם הוא ידלג על 'על הנסים' יוכל להספיק לגמור את תפלת שמונה עשרה ולומר קדשה עם הצבאר - האם ידלג? התשובה היא: לא! עליו להתפלל כרגיל ולומר 'על הנסים', אפילו אם על ידי כך לא יאמר קדשה כלל.

ה. את תפלת 'על הנסים' אומרים בכל תפלה ותפלה, שחרית מנחה וערבית, וכן בתפלת מוסף של שבת [שלשום] ובתפלת מוסף של ראש חודש טבת [היום ומחר].

א. כפי שפכר למדנו, בימים אלו מזכירים את חנוכה בכל תפלה בתפלת העמידה (תפלת שמונה עשרה) - באמירת 'על הנסים' בכרפת 'מודים', אחרי המלים 'מעולם קיינו לך'.

ב. אמירה זו אינה מעפכת, כלומר מי ששכח ולא אמר אותה, אינו צריך לחזור ולהתפלל.

ג. אולם אם המתפלל ששכח לומר 'על הנסים' נזכר בכך בעודו בתפלה, דינו הוא:

● אם עדין עומד באותה ברכה, ברכת 'מודים', ועדין לא אמר 'ברוך אתה ה' [הטוב שמך וגו'] נאה להודות], ואפילו כבר אמר 'ברוך אתה' אולם לא אמר את שם ה', חזר ל'על הנסים' ואומר משם ואילך כרגיל עד הסוף.

● אם כבר אמר את שם ה' בחתימת הברכה, אינו חוזר. אולם בסוף הקטע 'אלקי נצר', קדם שהוא אומר 'היו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניה ה' צרי וגואלי', יוסיף תפלה זו: 'היו רצון מלפניך שתעשה לנו נסים ונפלאות כשם שעשית לאבותינו בימים ההם בצמון הזה, בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול...', ולאחר מכן יאמר 'היו לרצון אמרי פי'

שקיעת החמה

בני ברק 42:4

ירושלים 46:4

א. מלְבַד 'עַל הַנְּסִיף' יֵשׁ לְהוֹסִיף הַיּוֹם בְּתַפְּלוֹת הָעֵמִידָה גַם 'עֵלָה וַיְבוֹא', הַנְּאָמַר בְּכָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ [יָכוֹן בְּכָל חַג] בְּכַרְכַּת 'רְצָה'.

ב. אֲמִירַת 'עֵלָה וַיְבוֹא', שְׁלֵא כְּמוֹ אֲמִירַת 'עַל הַנְּסִיף', מְעַכְּבַת אֶת הַתַּפְּלוֹת בְּתַפְּלוֹת הַיּוֹם. כְּלוּמָר אִם אָדָם שָׂכַח וְלֹא אָמַר 'עֵלָה וַיְבוֹא', עָלְיוֹ לְחַזֵּר עַל הַתַּפְּלוֹת מֵרֵאשִׁיתָהּ. [עַל שְׂכָחָה בְּתַפְּלוֹת עֲרַבִּית רֵאָה לְהַלְוֹן].

ג. אִם הַמִּתְפַּלֵּל לֹשֵׁן שָׂכַח לִוְמוֹר 'עֵלָה וַיְבוֹא' לֹא סִיִּים עֲדוֹן אֶת תַּפְּלוֹתוֹ, דִּינֹו הוּא:

תְּנִיחָה אֹר

● אִם עֲדוֹן לֹא אָמַר אֶת שֵׁם ה' בְּחִתּוּמָה הַבְּרָכָה, כְּלוּמָר שְׁהִתְחִיל לִוְמוֹר 'בְּרַחֵם אֲתָהּ ה' הַפְּחִזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן', אִךְ אָמַר רַק 'בְּרַחֵם אֲתָהּ' וְנִזְכָּר, חֹזֵר לְ'עֵלָה וַיְבוֹא' וְאוֹמֵר מִשֵּׁם

וַיִּלְקֶה.

● אִם כָּבַד אָמַר 'בְּרַחֵם אֲתָהּ ה'', מִסִּיִּים הַפְּחִזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן' וְאוֹמֵר 'עֵלָה וַיְבוֹא' בְּמִקּוֹם זֶה [אֶלְקִינֹו וְאֶלְקֵי אֲבוֹתֵינוּ... כִּי קָל מְלֶךְ חַנּוּן וְרַחֵם אֲתָהּ], וְלֵאחֵר מִכֵּן מִמְּשִׁיבֵי לְבַרְכַּת 'מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ...'. כֹּה הַדִּין גַּם אִם סִיִּים הַפְּחִזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן, וְעֲדוֹן לֹא הִתְחִיל בְּכַרְכַּת 'מוֹדִים', שֶׁהוּא אוֹמֵר 'עֵלָה וַיְבוֹא' בֵּין שְׁתֵּי הַבְּרָכוֹת.

● אִם כָּבַד הִתְחִיל אֶת בְּרַכַּת מוֹדִים, וְאֶפְלוּ רַק אָמַר אֶת הַמְּלָה 'מוֹדִים', וְכָל שְׁנוֹן אִם נִזְכָּר לֵאחֵר מִכֵּן, חֹזֵר לְתַחֲלוֹת בְּרַכַּת 'רְצָה'.

● אִם סִיִּים אֶת תַּפְּלוֹתוֹ - חֹזֵר וְתַפְּלוֹת מִתַּחֲלוֹת תַּפְּלוֹת הָעֵמִידָה.

● אִם נִזְכָּר אַחֵר שְׂכָח עֵבֶר זְמַן תַּפְּלוֹת - מִתְפַּלֵּל אֶת הַתַּפְּלוֹת הַבְּאָה פְּעֻמִּים.

ד. הַדִּינִים הָאֵמֻרִים בְּפִסְעֵי הַקּוּדָם אֲמֻרִים אוֹדוֹת שְׂכַחַת אֲמִירַת 'עֵלָה וַיְבוֹא' בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּתַפְּלוֹת שְׁחֲרִית וּבְתַפְּלוֹת מְנוּחָה [אוֹ עַל שְׂכַחַת 'עֵלָה וַיְבוֹא' בְּחַגִּים בְּכָל הַתַּפְּלוֹת]. שְׂכַח 'עֵלָה וַיְבוֹא' שֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּתַפְּלוֹת עֲרַבִּית, אִין חֹזֵר כָּלֵל אִם כָּבַד אָמַר אֶת שֵׁם ה' בְּחִתּוּמָה הַבְּרָכָה.

זְכָר לַמִּקְדָּשׁ

"הַרְבִּי, מֵהֵם הַשְּׁעָרִים שְׁמַעֲלֵה
הַמִּדְרָגוֹת הַעֲגֻלוֹת?"
"אֵלֶּי שְׁעָרֵי נִיקְנוֹר. אַחַ, אֵיזָה יֵס
נִפְלָא נַעֲשֶׂה בְּהֵם! שְׁבוּ יִפְהַ וְאַסְפִּיר
לְכֵם".

"נִיקְנוֹר חֲפֵץ לְהִבְיֵא מִתְּנָה לֵה'.
הוא לא היה עשיר, אֶךְ חֲסוֹף פְּרוּטָה
לְפְרוּטָה כְּדִי שְׁיִזְכֵּל לְתַרְם דְּלִתוֹת
יְפוֹת לְאַחַד מִשְׁעָרֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
הוא חֲפֵשׁ אַחַר הָאֲמִנִּים הַגְּדוֹלִים
בְּיוֹתֵר עֲבַר הַכְּנַת הַדְּלִתוֹת, וְהַתְּבַר
לוֹ כִּי בְּמִצְרִים נִמְצְאוּ הַמְּמַחִים
הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר בְּעוֹלָם לְעַנְיִים
אֵלֶּי. הוא נָטַל אֶת כֶּסֶף וְהַפְּלִיג
לְמִצְרַיִם. לְאַחַר תְּקוּפַת מָה, בָּה
שָׁקְדוֹ הַמְּמַחִים עַל הַכְּנַת הַדְּלִתוֹת,
הָיָה בִּידוֹ דְּלִתוֹת נַחֲשֶׁת יְפִיפּוֹת, וְהוּא
הַפְּלִיג בְּסַפִּינָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל כְּדִי
לְהִבְיֵא אֶת מִתְּנָתוֹ לְבֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

בְּעוֹד הַסַּפִּינָה שָׁטָה בַּיָּם הַתְּחוּלָּה
לְפִתַע סַעְרָה גְּדוֹלָה. הַסַּפִּינָה
הַפְּלִיגָה מִצֵּד לְצֵד וְחָשְׁבָה לְהִשָּׁבֵר.
מִשְׁהַחֲלָה הַסַּפִּינָה לְשַׁקֵּץ, הַחֲלוּ
הַמַּלְחִים מִשְׁלִיכִים אֶת הַחֲפָצִים
הַכְּבִידִים שֶׁבָּהָ אֶל הַיָּם עַל מְנַת
לְהִקַּל עָלֶיהָ מֵעַט. הֵם נִזְכְּרוּ לְפִתַע
בְּדִלְתוֹת הַכְּבִידוֹת שֶׁל נִיקְנוֹר וְהַחֲלִיטוּ
לְהִשְׁלִיךְ הַיָּמָה גַּם אוֹתוֹ. נִיקְנוֹר נִסָּה
לְהַתְּנֵגַד, אֲוָלָם בְּעַל כְּרוֹחַ נָטְלוּ דְּלִת
אַחַת וְהִשְׁלִיכוּהָ. הַבַּיִת נִיקְנוֹר בְּכִיאַב

בְּפִיר הַתְּקַשְׁרֵת לְסִלְכָאָן:
03-6171155 073-2951155
יְפִיפּוֹת הַבְּשִׂימוֹת קָצָא בַּתְּנָרָה?
אִם אֵינֶי אֵיזָה מִזְרָה!
בְּפִירִים הַבְּאִלְכִיִּים בְּפִיזְרֵי 76

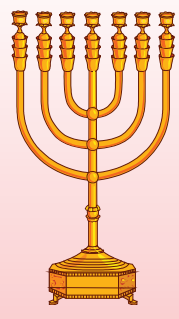
אֲוִי בְּן הַשְּׁלֵשׁ אֵינוֹ מוֹכֵן
לְהַדְּלִיק נְרוֹת חֲנֻכָּה בְּנְרוֹת
צְבָעוֹנִיִּים, אֶלָּא רַק בְּשֵׁמוֹן זֵית.
עַקֵּב מַחִירוֹ הָרַב שֶׁל שְׁמוֹן זֵית
מִתְּכַבֵּט אָבִיו שֶׁל אֲוִי אִם מִתָּר
לוֹ לְהַעֲרִים עַל בְּנוֹ וּלְהִבְיֵא לוֹ
לְהַדְּלִקָה שְׁמוֹן סוּיָה, כְּשֶׁכְּעַצְמָם
אֲוִי יַחֲשֵׁב כִּי הוּא שְׁמוֹן זֵית.
הַמִּתָּר הַדְּבָרָה?

צִוּוֹת הַתְּנָרָה

מעשי החגים

בואו וישמעו עד היכן מגיעה מסירות נפשם של היהודים למצות הדלקת נר חנוכה:
 היתה זה בשנות השואה האיומה, כאשר יהודים נכלאו בבתים ונאסרו עליהם למים את מצוות התורה.
 במחנה העבודה הנאצי, בצריף מספר משע, נכרה מנערה חשודה, אם כי היא נעשיתה מתחת לפני השטח, בחשאיות.
 הכל החל בצעירים, כשאחד האסירים לחש 'חנכה היום' וזרם לצמרמורת בגגם של האסירים היהודים.

הנכחה! מי היה מאמין שלא יזכו למים את מצות הדלקת נרות החנוכה. איש לא העז להעלות על דל שפתיו את האפשרות להדליק נרות. עיניהם של הנאצים היו פקחות עליהם, והם ידעו כי טרה תהא אחריהם אם ימפסו בקיים הפועה.
 רק הרשל, הנוצז מביניהם, לחש בקול החלטי: "נדליק נרות ויהי מה!"

את הפורגרינה שקבלו באתו היום לאראחת הפקר הסתירו תחת הפזרון, היא תשמש להם כשקטן וכה ידליקו. רק בעיה אחת עכבה אותם: פטוה ידליקו את הפורגרינה? מה יהיה כלי קבולה?

בעוד הם תוהים בדבר, הצביעה אחת מהאסירות היהודיות על מעילה וקראה: כפתורים גדולים יש לי בפועל, ובהם בית קבול. אפרם אותם ובהם נדליק.

נפרמו שמונה כפתורים, חטים דקים נשקפו מהכנדים המחררים לשלש - לצרף פתילות, וזאתו לילה הדלקו נרות במחנה העבודה על אפם ועל חמתם של הנאצים... אושוויץ

רב בדלת המושלכת, אולם לא היה בידו לעשות דבר. לאחר מכן החליטו המלחים להשליך אף את הדלת השנייה, ברם הפעם לא ויתרו! הוא אחז בדלת בחזקה ואמר: 'אם אתם משליכים את הדלת - השליכו אותי עמה! גם ארע: בארוח פלא חלפה הסערה והים שקט!'

הספינה המושכה להפליג, וכשהגיעו לנמל - צפתה להם הפתעה גדולה: הדלת השנייה בצבצה מתחת לדפנות הספינה. היתה זה נס גלוי, משום שהיתה זו דלת נחשת שאינה יכולה לצוץ! הדלת לוותה אותם בכל מסעם ארצה...

הדלתות הוצאו אל בית המקדש ונקבעו בפתחיו, ולא שנו אף כאשר צפו את כל דלתות השערים האחרים לדלתות זהב, כדי שכלם יזכרו את הנסים!

נר מצוה

מְכַרְכִּים אֶלָּא בְּצַבָּר, וְגַם כְּדֵי שְׂיַעֲנוּ אֲתֵרֵי הַשֵּׁ"ץ "הוֹדוּ לָהּ" כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ".

ו. אֲתֵמּוֹל וְהַיּוֹם, יְמֵי רֵאשִׁי חֲדָשׁ טַבָּת, אֲמִירִים הֵלֵל שְׁלָם, בְּגִלְל הַחֲנֻכָּה כְּמוֹכּוֹ.

ה. מִצְוָה לֹמֵר הֵלֵל בְּעִמְדָה, וַיֵּשֶׁתְּ לְהַמְנִיעַ מִלְּהַשְׁעוֹן בְּמִשְׁבֵּחַ אֲמִירָתוֹ עַל דְּבָר שְׂאָם וַיְנַטֵּל יַפְלֵ. אֲמָנָם בְּדִיעַבְדֵּי גַם אִם אֲמָרוּ בִּישִׁיבָה - יִצָּא יְדֵי חוֹכְהָ, וְאִין צְרִיבָה לְאֲמָרוֹ שׂוֹב.

ז. בְּפִסְגֵי "הוֹדוּ לָהּ" כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ, יֵאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל... יֵאמְרוּ נָא בֵּית אֶהְרֹן... יֵאמְרוּ נָא בֵּית אֶהְרֹן... נוֹהֲגִים שֶׁחֲחָן אֲמִיר וְהַצְּבָר עוֹנָה אֲחֵרֵיו. אִם אָדָם אִינוֹ מוֹתְפַלֵּל בְּצַבָּר, וַיֵּשֶׁתְּ לִידוֹ שְׂגִי בְּנֵי אָדָם, נוֹהֲגִים לְבַקֵּשׁ מֵהֶם שְׂיַעֲנוּ אֲחֵרֵיו כְּדָרָה שֶׁהַצְּבָר עוֹנָה אַחֵר הַחֲחָן.

ח. מִי שֶׁלֵּא הִסְפִּיק לֹמֵר הֵלֵל בְּבִקְרָא יְכוֹל עֲדוֹן לְאֲמָרוֹ בְּמִשְׁבֵּחַ הַיּוֹם כְּלוֹ, גַּם אִם כָּבָר הִתְפַּלֵּל מִנְחָה, כֵּל עוֹד לֹא שְׂקַעָה חֲמוּהָ. רָמַז לְדָבָר: 'מִמְזָרַח שֶׁמֶשׁ עַד מִבּוֹאוֹ מְהֵלֵל שֶׁם ה'".

ט. בְּזַמַּן אֲמִירַת הֵלֵל אֲסַד לְהַפְסִיק לְשׂוּם דְּבָר אַחֵר, כְּמוֹ בְּאֲמִיצַע קְרִיאַת שְׂמַע. י. נְשִׂים אִינן חֲבִיבוֹת בְּאֲמִירַת הֵלֵל, אֲוֹלָם אִם הֵן רוֹצוֹת - הֵן יְכוֹלוֹת לְאֲמָרוֹ. עַל פִּי מִנְהַג הָאֲשֶׁכְּנָזִים הֵן יְכוֹלוֹת גַּם לְבָרָךְ אֵת בְּרָכוֹת הַהֵלֵל תְּחִלָּה וְסוֹף.

א. הַיּוֹם נִלְמַד מְעַט מְדִינֵי הֵלֵל וּבְנֵי חֵין בֵּין 'חֲצִי הֵלֵל', הַנְּאָמַר בְּכָל רֵאשִׁי חֲדָשׁ, לְכֵין 'הֵלֵל שְׁלָם', הַנְּאָמַר הַיּוֹם אֲבָכָל יוֹם מִימֵי הַחֲנֻכָּה.

ב. ה'הֵלֵל' כוֹלֵל שְׁשֵׁה פְּרָקִים מְסַפֵּר תְּהִלִּים [פְּרָקִים קִיג-קִיח] - אוֹתָם אָנוּ אֲמִירִים בְּיָמֵים מִיְּחִדִּים, עַל פִּי מִתְקַנַּת חֲז"ל, כְּדֵי לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשַׁת בְּרָוָה הַאֵה וּלְשַׂבֵּחַ אוֹתוֹ עַל טוֹבוֹתָיו וְחֲסִדָּיו עֲלֵינוּ. לְפָנֵי הַהֵלֵל אָנוּ מְכַרְכִּים עַל הַמִּצְוָה שֶׁבְּאֲמִירַת הֵלֵל, וְגַם לְאַחֵר הַהֵלֵל אָנוּ חוֹתְמִים בְּבִרְכָה.

ג. חֲז"ל מִתְקַנֵּין לֹמֵר הֵלֵל בְּיָמֵי הַחֲגִים: בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח, בְּחַג הַשְּׂבָעוֹת, בְּכָל יְמֵי חַג הַסּוֹפוֹת וּבְחֲנֻכָּה. [בְּפָרָיִם אִין אֲמִירִים הֵלֵל מִפְּנֵי בְּפָה טְעָמִים, וְאֲחָד מֵהֶם הַאֵה שְׂקִירִיאַת הַמְּגִלָּה, בְּהַ כְּתוּבִים נְסִי ה' לְיִשְׂרָאֵל, בְּאֵה בְּמִקוֹם הַהֵלֵל].

ד. בְּנוֹסֵף לְכָה נִהְגוּ יִשְׂרָאֵל לְקָרָא אֵת הַהֵלֵל גַּם בְּשִׁאֵר יְמֵי הַפֶּסַח וְכוּן גַּם בְּכָל רֵאשִׁי חֲדָשׁ, אֲוֹלָם אִין קוֹרְאִים אוֹתוֹ כְּלוֹ, אֶלָּא מְדַלְגִּים חֲלָק מְמוּנָה. טַעַם דְּלֹג זֶה הַאֵה כְּדֵי לְהוֹרֹת שְׂאִין אֲמִירָתוֹ מִתְקַנַּת חֲז"ל, אֶלָּא מִמְּנַהֵג בְּלַבַּד.

ה. הֵלֵל הַנְּאָמַר בְּדִלֹג נִקְרָא 'חֲצִי הֵלֵל', אֶפְסוֹ שְׂאִינוֹ מְפֹשֵׁת חֲצִי אֶלָּא הֲרֵבָה יוֹתֵר מְכָה. מִנְהַג עֲדוֹת הַמְּזָרַח שְׂאִין מְכַרְכִּים עַל 'חֲצִי הֵלֵל', וְאֵלוֹ מִנְהַג הָאֲשֶׁכְּנָזִים לְבָרָךְ עֲלֵיו תְּחִלָּה וְסוֹף, כְּבִהֵלֵל שְׁלָם. [יֵשׁ בֵּין הָאֲשֶׁכְּנָזִים הַנוֹהֲגִים שֶׁבְּעַת אֲמִירַת חֲצִי הֵלֵל רַק הַחֲחָן מְכַרְבָּה, וְהַאֵה מוֹצִיא אֵת הָאֲחֵרִים הַשׂוֹמְעִים אֵת בְּרָכְתוֹ וּמְתַפְּנִיגִים לְצִיאַת יְדֵי חוֹכְהָ]. וַיֵּשֶׁתְּ לְהַקְפִּיד לְקָרָא הֵלֵל בְּצַבָּר, לְפִי שְׂיַשֵּׁת דְּעוֹת שְׂעַל 'חֲצִי הֵלֵל' אִין

שקיעת החמה

בני ברק 4:43
ירושלים 1/4:47

תורה אור

א. לא רק בימי החגים אומרים 'הלל'. כָּל אָדָם שֶׁנֶּעֱשָׂה לוֹ גֵּס צְרִיף לְהוֹדוֹת לַה' וּלְהַלֵּל אוֹתוֹ עַל כָּף. וְמִי לֹא חָשׂ תְּמִיד כִּי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלַמֵּה אוֹתוֹ תְּמִיד, דּוֹאֵג לֹו וְיִמְטִיב אִתּוֹ? כָּל אֶחָד מֵאַתְנַי צְרִיף תְּמִיד לְהוֹדוֹת לַה' עַל חֲסֵדָיו הַגְּדוֹלִים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ. ב. מִי שֶׁהָיָה שָׂרָף בְּסִפְנֵי וְנִצַּל מִמּוֹנֶה, כְּגוֹן שֶׁהָיָה חוֹלָה מְסֻכָּן אוֹ שֶׁעָבַר בַּתַּחַם מְסֻכָּן וְכִדּוּמָה, מְבַרֵךְ אֶת הַקַּב"ה בְּפִנֵּי עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים בְּנִסְחַ בְּרַכָּה מִיַּחַד: 'בְּרוּךְ... הַגּוֹמֵל לְחַיִּיבִים טוֹבוֹת שֶׁגָּמְלָנִי כָּל טוֹב'. הַצֶּבֶר עוֹנֶה אִמּוֹ, וְלֵאחֲרַי מִכֵּן מֵשִׁיב לוֹ: 'מִי שֶׁגָּמְלָךְ כָּל טוֹב הוּא יְגַמְלָךְ כָּל טוֹב סְלֵה'. ג. רְצֵי לְבַרֵךְ אֶת הַבְּרַכָּה תּוֹף שֶׁלְשֶׁה יָמִים. וְבוֹהֲגִים לְבַרֵךְ אַחַר קְרִיאַת הַתּוֹרָה. קָטָן אִינוֹ מְבַרֵךְ בְּרַכָּה זוֹ, וְגַם אֲבִיו אִינוֹ מְבַרֵךְ עָלָיו. אֲכַל אִם נִחְלָץ מִהַסְּפָנָה כְּשֶׁהוּא כְּבָר אַחַר גִּיל בַּר מֵצוּה, יִכּוֹל הוּא לְבַרֵךְ.

יום שלישי א' בסבת, ב' דר"ח טבת, נר שביעי של חנוכה

זְכָר לַמְקֻדָּשׁ

"מַעֲנִין", תְּהֵא הַיּוֹסֵי בְעוֹד עֵינָיו עֲצוּמוֹת וְהוּא מְדַמֵּין אֶת עֲצָמוֹ פּוֹסֵעַ בְּרַחוּבוֹת יְרוּשָׁלַיִם, "מָה הִיוּ חוֹשְׁבִים הַגּוֹיִים כְּאִשֶׁר רָאוּ אֶת הַמְרָאָה הַנִּפְלָא שֶׁל הַמוֹנֵי הַיְהוּדִים הָעוֹלָם לָרְגֵל לִירוּשָׁלַיִם. הָאֵם לֹא קָנְאוּ בַיְהוּדִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֱלֹקִים גָּדוֹל כָּל כֶּן וְבֵית מְקֻדָּשׁ קְדוֹשׁ כָּל כֶּן?"

"אֵם תִּסְתַּכְּלוּ לְיָמִין, אָמַר הַרְבִּי, "תִּכְלוּ לְרֵאוֹת סִינַי, כּוֹשִׁים וּמְצָרִים. בִּידֵיהֶם קְרָבוֹת, וְהֵם מִתְפַּלְלִים לָה'..."

"גּוֹיִים בְּבֵית הַמְקֻדָּשׁ?" הִתְפַּלְאוּ. "חֲשַׁבְנוּ שְׁבֵית הַמְקֻדָּשׁ הוּא רַק לַיְהוּדִים, הָאֵם יְכוּלִים הַגּוֹיִים לְהַפְסִיךְ פְּנִימָה?"

"יִשְׁנֶנּוּ סוֹרֵג הַמְצִיץ אֶת הַמְּקוֹם שֶׁעַד אֵלָיו יְכוּלִים הַגּוֹיִים לְהִתְקַרֵּב. שָׁם הֵם מִתְפַּלְלִים לָה' שֶׁיַּעֲזְרוּ וְיִוָּשִׁיעֵם. וְיִמְשָׁם וְאֵילָף הַכְּפִיסָה הִיא אֲךָ וְרַק לְעַם יִשְׂרָאֵל..."

"דַּמְיִנוּ אֶת הַמוֹנֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל הַגּוֹדְשִׁים אֶת הָעֲזָרָה. לֹא רַק יְהוּדֵי יְרוּשָׁלַיִם וּבְנֵי בְּרַק... יְהוּדִים מְכַל מְקוֹם! כָּל עַם יִשְׂרָאֵל עוֹלָה לָרְגֵל וְנִמְצָא בְּמְקוֹמָם..."

"אֵיךְ הָיָה מְקוֹם לְכָלֵם?" הִקְשִׁינוּ. "כָּל עַם יִשְׂרָאֵל נִמְצָא יַחַד בְּעֲזָרָה?" "וְאֵיךְ הִיוּ מְשִׁתְּחָוִים? הָאֵם הִיוּ נִפְגָּשִׁים אַחַד בְּשֵׁנֵי, אוֹ, אֵין זֶה

דָּבָר הַתְּשִׁיב לְיִשְׂרָאֵל
03-617-1155 07-3-2951155
וְעוֹנֵה עַל הַשְׁאֵלוֹת קְרֹבָה בְּמִקְרָא?
אֵם כֵּן אֵם לֹא לֹא לֹא
בְּפִרְטוּיִם בְּמִשְׁלָלִים קְרִיאוּהוּ עַמּוּד 36

יִוָּאֵל מְשִׁמֵשׁ כְּמִשְׁבִּיחַ כְּשִׁרְאוֹת כְּכִסֵּה מְסַפְּעִים כְּעוֹלָם. לְצַרְף כֶּן הוּא עוֹזֵב אֶת מְשִׁפְחָתוֹ וְנוֹסֵעַ לְמְקוֹמוֹת מְרַחֲקִים מְאֹד, כְּמִזְרָח הָרְחוֹק לְמִשְׁל. כְּחֻדֵשׁ כְּסֵגַל בְּשִׁטָּה שְׁעֵבָה הַצָּר לְנִסְעַ לְמִפְעַל הַמְּמָקָם בְּמְקוֹם נֶדַח מְאֹד כְּסִין. הוּא תִכְנֵן לְהִסְפִּיק לְגַמֵר אֶת מְלֵאכְתּוֹ קֹדֶם הַחִנְכָּה, וְלִהְיֵעַ לְפָחוֹת לְהוֹנֵג קוֹנֵג, שָׁם יִמְצָא בֵּין יְהוּדִים. אֵלָּא שְׁעֵכֶבֶם שׁוֹנִים גְּרָמוֹ שְׁלֵא הִסְפִּיק, וְכֶן הוּא נוֹתֵר לִימֵי הַחִנְכָּה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם נֶדַח בּוֹ אֵין מְיֻמִּים יְהוּדִים כָּלֵל. כְּאִשֶׁר הִגִּיעַ לְהַדְלִיק נְרוֹת חִנְכָּה, לֹא יָדַע אֵם יֵשׁ צַרְף לְהַדְלִיק אֶת הַנְּרוֹת בְּחִלוֹן חֶדְרוֹ שֶׁבְּפִלוֹן הַמְּרַחֵק, אוֹ שְׁפֵא אֵין צַרְף בְּכֶן, מֵאַחַר שֶׁכָּל הַצּוֹפִים כְּבִנֵי יְהוּדִים גְּלִיבִים. מָה לְדַעְתְּכֶם הָיָה עָלָיו לַעֲשׂוֹת?

צִוּוּ הַתּוֹרָה

